БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 207 (19.583). • 1986 йил 11 сентябрь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Тасвирий санъатни янада ривожлантириш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда таъкидланадики, кўпмиллатли совет маданиятининг муҳим қисми бўлган тасвирий санъат халқни коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнамоқда, ижтимоий онгга актив таъсир ўтказиб, ҳар томонлама баркамол кишиларни тарбиялашда ёрдам бермоқда. Рассомлик, ҳайкалтарошлик ва графика усталарининг энг яхши асарлари меҳнат ва жанговар жасоратнинг Ватанимиз бадиий йилномасига кирди, жаҳон тараққийпарвар санъатини бойитди.

КПСС XXVII съезди кишиларнинг ижодий қобилиятлари намоён бўлиши учун ғоят кенг имкониятлар яратиб беришни, уларнинг ҳаётини маънавий бой, кўп қиррали қилишни партия маданият соҳасидаги ўз сиёсатининг бош вазифаси, деб ҳисоблашини таъкидлади.

Совет халқи, дейилади қарорда, санъат усталаридан бадиий кашфиётларни, ҳаёт ҳақиқатини, замонамизни илҳом билан эркин тасвирлашни кутмоқда. Мамлакатимиз

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси 10 сентябрь куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида республика қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги жиддий камчиликлар масаласини кўриб чиқди.

Партия комитетлари, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети ва унинг жойлардаги органлари қишлоқ хўжалигидаги қолоқликни тугатиш, колхозлар, совхозларни ва агросаноат комплексининг бошқа корхоналарини кузги-қишки ишларни ўтказишга тайёрлашни ўз вақтида ва сифатли тугаллаш учун узил-кесил чора-тадбирларни кўрмаганликлари қайд этилди. Кундалик ва истиқбол вазифаларини ҳал этишдаги бепарволик ва оперативсизлик, тармоқдаги ишларнинг ташвишли аҳволига танқидий баҳо бермаслик ҳоллари давом этиб келмоқда. Дон тайёрлашда ўринсиз беғамлик кўрсатилмоқда. Мева-сабзавот маҳсулотларини тайёрлаш, бу маҳсулотларни умумиттифоқ фондига, қайта ишлаш саноатига ва қишда асраб қўйишга етказиб бериш суръатларини кучайтириш юзасидан зудлик билан чора-тадбирлар кўрилмаяпти.

Ем-хашак етиштиришда жиддий камчиликлар давом этмоқда. Маккажўхорини силос учун йиғиштириб олиш, бедани ўриш, ўғитлаш ва суғориш чўзилиб кетди. Қашқадарё, Навоий, Сурхондарё областларида озуқа бирлиги ҳисобидан ем-хашак ғамлаш плани атиги 47—62 процент бажарилди, ҳар бош қорамол ҳисобига шартли равишда тўғри келадиган озуқа бирлиги тайёрлаш ҳафта давомида 0,53—0,62 центнер кўпайди. Кузги беда ва оралиқ экинлари экиш муддатлари кечиктириб юборилмоқда. Кўпгина область ва районларда ем-хашак етиштириш базасини мустаҳкамлаш программаси йўқ. Мана шуларнинг ҳаммаси чорвачиликни ривожлантиришга салбий таъсир қилмоқда. Сут ва гўшт харид қилиш суръатлари ошмаяпти. Фермаларни илғор поток-цех технологиясига, икки сменали иш режимига ўтказиш пайсалга солинмоқда, чорвадорларга маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати яхшиланмаяпти.

Республикада пахта терими суст авж олиб бораётганлиги таъкидлаб ўтилди. Дефолиация кечикиб ўтказилмоқда, терим техникаси, кўприклар ва шох йўллар ремонт қилиб бўлингани йўқ. Хўжаликларни ёқилғи, запас қисмлар ва ремонт материаллари билан таъминлаш масалалари тўла-тўкис ҳал этилмаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг шу масала юзасидан қабул этилган қарорида кузги дала ишларининг бутун циклини ва агросаноат комплекси корхоналарини қиш шароитида ишлашга тайёрлашни ўз вақтида ва сифатли туғаллаш халқ хўжалиги соҳасидаги энг зарур вазифа эканлиги таъкидланди. Бу вазифани ҳал этишни партия комитетлари ва ташкилотлари, касаба союзлари, комсомолнинг бутун ташкилотчилик ва сиёсий иши марказига қўйиш зарур.

Мавжуд камчиликларни тугатиш, ишониб топширилган участкадаги ишларнинг ҳолати учун хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларига нисбатан талабчанликни ошириш чора-тадбирлари белгиланди. Партия комитетларининг, меҳнат коллективларининг, агросаноат комплекси барча ходимларининг асосий диққат-эътиборини пахтани қисқа муддатларда ва нобуд қилмай териб олишга қаратиш зарур, деб топилди. Колхоз ва совхозларнинг меҳнатга яроқли аҳолиси ҳосил теримига сафарбар қилинсин. Пахта териш машиналари ва транспорт воситалари шай қилиб қўйилсин, ғўза барги қандай тўктирилаётганлиги устидан назорат кучайтирилсин. Социалистик мусобақа шартлари ҳамда ғолибларни рағбатлантириш тадбирлари ишлаб чиқилиб, эълон қилинсин, қишлоқ меҳнатчилари ўртасида сиёсий ва тарбиявий иш кучайтирилсин.

КПСС Марказий Комитетининг талаблари асосида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида уюшқоқлик, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш зарур. Ишлаб чиқариш бўлинмаларини тўла хўжалик ҳисобига, коллектив ва оилавий пудратга, маҳсулот етиштиришнинг интенсив технологиясига ўтказиш чоралари амалга оширилсин.

Республика министрликлари ва идораларига дала ҳамда ферма меҳнатчиларига хизмат қилишни тубдан яхшилаш, қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатишдаги қолоқликни тугатиш топширилди. Колхоз ва совхозларни, агросаноат комплексининг бошқа корхоналарини куз ва қиш фаслларида нормал ишлаш учун ёқилғи, электр энергия билан, бошқа моддий ресурслар билан таъминлаш масалалари кўриб чиқилиб, ҳал этилсин.

Марказий Комитет Бюросининг мажлисида бошланғич партия ташкилотларининг меҳнат коллективларини қўриқ совхозларнинг ишлаб чиқариш имкониятларидан фойдаланишга сафарбар қилиш соҳасидаги ролини ошириш юзасидан Жиззах область партия комитетининг иши кўриб чиқилди.

Қабул этилган қарорда таъкидланишича, коммунистларнинг авангардлик ролини кучайтириш, интизом ва масъулиятни мустаҳкамлаш масалалари область партия комитетининг пленумларида ва бюро мажлисларида тез-тез муҳокама қилина бошлади. Семинарлар ва кадрларнинг ўқиши, жанговарлик кўриклари ўтказилмоқда. Бошланғич партия ташкилотларига қандай раҳбарлик қилинаётганлиги юзасидан район партия комитетларининг ҳисоботларини тинглаш одат тусига киритилмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси коммунистларни активлаштиришга, қишлоқ меҳнатчиларини давлат планларини бажаришга сафарбар қилишга ижобий таъсир ўтказмоқда.

Шу билан бирга область партия комитетининг бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилиш соҳасидаги иш услуби ва методларида ҳали КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми талаб қилганидек катта ўзгаришлар рўй бермаганлиги таъкидлаб ўтилди.

Область партия комитети қишлоқ коммунистларини, барча меҳнатчиларини қўриқ ерлардаги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга сафарбар қилишда туб бурилишга эришгани йўқ. «Джизакцелинхлопок» трестининг совхозлари бултур пахта, сабзавот ва бошқа баъзи турдаги сабзавот маҳсулотларини тайёрлаш ҳамда давлатга топшириш юзасидан белгиланган вазифаларни бажармадилар. Қўриқ ерлардаги совхозларнинг кўпчилиги ҳали ҳам норентабель ишламоқда, катта зарар кўрмоқда. Чорвачиликдаги ишларнинг аҳволи яхшиланмаяпти.

Қўриқ ерларнинг самарадорлигини ошириш юзасидан область партия комитети кўраётган чора-тадбирлар ҳамиша ҳам амалий ишлар билан мустаҳкамланаётгани йўқ. Сиёсий раҳбарлик методларини етарли равишда эгаллаб олмаган айрим район партия комитетлари хўжаликни бошқариш вазифаларига ҳали ҳам берилиб кетмоқдалар. Совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари социалистик мусобақани ташкил этишга, илғор бригадаларнинг тажрибасини оммалаштиришга, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг илғор формаларини жорий қилишга етарли эътибор бермаяптилар.

Область партия ташкилотларида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг кўрсаткичлари пастлиги учун хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларига нисбатан талабчанлик пасайтириб юборилган. Социал омилнинг муҳимлигига етарли баҳо берилмаяпти, чўлқуварларга маданий-маиший хизмат савияси ҳали ҳам паст.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси Жиззах область партия комитетининг муҳокама қилинган масала бўйича фаолиятини ҳали КПСС XXVII съезди талабларига тўла-тўкис мос келмайди, деб ҳисоблаб, обком зиммасига мавжуд камчиликларни тугатиш юзасидан кескин чоралар кўриш вазифасини юклади. КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорларига амал қилиб, сиёсий раҳбарлик услуби ва методларини сабот билан қайта қуриш, ташкилотчилик ишини коммунистларни, барча меҳнатчиларни ишлаб чиқариш фондларидан самарали фойдаланишга, суғориладиган ерлар самарадорлигини оширишга сафарбар қилишга қаратиш лозим.

1985/86 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун ўтказилган республика социалистик мусобақаси якунланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг тегишли қарори баёни матбуотда эълон қилинади.

Марказий Комитет Бюросининг мажлисида республикани иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришга партиявий раҳбарликнинг бошқа баъзи масалалари муҳокама қилиниб, улар юзасидан қарорлар қабул этилди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЙЎҚЛАМАСИ: ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМ ТЕХНИКАСИ ТАЙЁРГАРЛИГИ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

МАШИНА ТЕРИМИ — ИШИМИЗ УНУМИ

Фарғона районидаги Ленин номли колхоз механизаторлари пахта йиғим-теримига шай. Хўжаликдаги мавжуд 11 та пахта териш машинаси тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилган.

СУРАТЛАРДА: (чапда) хўжаликнинг илғор механизатори Аҳмаджон Йўлдошев. У бу йил эл хирмонига 200 тонна «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини олган. Ўнгда эса колхоз «зангори кема»лари тайёргарлик чизиғида.

С. САЙФУТДИНОВ фотолари.

САМАРҚАНД

КАМЧИЛИКНИ ЯШИРСАНГ

Самарқандликлар пахта йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Маълумотларга назар ташланса, аксарият хўжаликларда терим агрегатлари тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилган, лекин...

...Иш ўрнига гапни дўндириб юрадиган раҳбарлар бош бўлган қолоқ коллективлар ҳам бор. Иштихон районидаги «Правда», Пахтачи районидаги «Пахтакор», Каттақўрғон районидаги «Қорадарё» сингари хўжаликлар шулар жумласига киради. Иштихондаги «Правда» колхозида бўлганимизда бош инженер Вали Шокировни қидириб тополмадик. Шунга қарамасдан 32 та пахта териш агрегатининг бирортаси мавсумга шай эмаслиги маълум бўлди.

Каттақўрғон районидаги «Правда» колхозида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Акс ҳолда 45 та пахта териш агрегатидан 15 таси мутлақо ремонт қилинмаганлигини қандай изоҳлаш мумкин? Хўжаликда бор-йўғи 2 та кўрак терадиган машина мавжуд. Бироқ уларнинг иккаласи ҳам устахонага қандай келтирилган бўлса, шундайлигича ётибди. Кўпгина хўжаликларда агрегатларнинг шпинделлар оралиғи созланмаган, далаларни машина теримига мослаш ҳақида қайғурилмаяпти. Оқдарё районидаги «Дахбед» совхозида бўлганимизда бунга яна бир қарра иқрор бўлдик.

Совхоз марказий устахонасида созловчи уста Ж. Ўроқовни учратдик. Уни ҳамкасблари ҳурмат қилиб пахта териш машиналари бўйича инженер дейишаркан.

— Қанча машина теримга тайёр? — сўраймиз ундан.

— Ҳаммаси, — дейди у. — Август ойидаёқ 38 та машинани тайёргарлик чизиғига келтириб қўйгандик.

— Ахир 24 таси устахонада ремонталаб бўлиб турибдику?

— Уларни ҳали тракторга таққанимиз йўқ...

Область бўйича теримга тайёргарлик аҳволи қандайлигини сўраганимизда агросаноат комитети техника назорати бўлимидагилар аниқ маълумотларни кечқурун айтишга ваъда қилишди. Лекин кечқурун улар бирор оғиз сўз айтишолмади. Ишга область партия комитетининг қишлоқ хўжалик бўлими аралашгач, ҳақиқий аҳвол аён бўлди. Область агросаноат комитетининг техника назорати бўлимида фақатгина 10 августгача бўлган аҳволни кўрсатадиган таҳлил бор экан, холос. Бўлим бошлиғи Х. Муҳаммадиев ана шу ўз кучини йўқотган таҳлилни ҳам комитет раисининг ўринбосари А. Мирзаевнинг рухсатисиз кўрсатишга ҳайиқди. Холмурод Муҳаммадиев ва унинг ҳамкасблари биз 1—2 сентябрь кунлари аниқлаган юқоридаги нуқсонларни ва умуман аксарият хўжаликлардаги мавжуд камчиликларни бориб кўрсалар, ўргансалар, таҳлил этсалар, хулоса чиқарсалар айни муддао бўларди.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АНДИЖОН

БУРИЛИШ ЯСАЛАДИ

Ўтган йили Андижон областида ялпи ҳосилнинг атиги 27 проценти машиналар билан терилган эди. Олтинкўл, Ленин, Хўжаобод, Москва районларида бор-йўғи 6—8 процент пахта бункерлардан тўкилди. Терим давρида 544 та «зангори кема» бекор турди. Бу йил областда бу соҳада катта бурилиш ясаш, ялпи ҳосилнинг 340 минг тоннасини (ёки 62 процентини бункерлардан тўкиш планлаштирилган. 111 минг 771 гектар майдондаги ғўза машинабоп қилиб ўстирилди. Ҳамма хўжаликларда машина теримига кенг йўл очиш мақсадида конкрет комплекс тадбирлар ишлаб чиқилди. Ҳар бир машина билан ўртача 100 тоннадан пахта териш мўлжалланмоқда.

Ҳозир областда 2420 та терим агрегатидан 1550 таси ремонтдан чиқарилди. Лекин уларни ҳам ҳали мавсумга тўла тайёр, деб бўлмайди. Шунинг учун агросаноат бирлашмалари қошида ремонтдан чиқарилган техникани қабул қилиш комиссиялари тузилди. Қайта текширишда 300 дан ортиқ терим агрегати комиссия кўригидан ўтди ва улар тўла тахт ҳолда механик ҳайдовчиларга топширилди. Баъзи агрегатларда аниқланган нозликлар шу ернинг ўзидаёқ бартараф этилмоқда.

Область ремонт корхоналари ва устахоналарида 142 та бригада ишлаб турибди. 7 сентябргача кўсак терадиган машиналарнинг 88 проценти, кўсак чувийдиган техниканинг 94, пахта ташийдиган прицепларнинг 96, пахта юклагичларнинг 97 проценти ремонтдан чиқарилди.

Ҳар бир машинага иккитадан механик ҳайдовчи тайинланди ва улар имтиҳондан ўтказилди.

Бу йил областда 145 минг гектар майдонда дефолиация ўтказилиши керак. Шундан 120 минг гектарига дори сепиш учун 300 дан ортиқ мосламалар тайёрлаб қўйилди.

Машина теримини икки сменада ташкил этиш мақсадида 253 та терим-транспорт отряди, 450 та карталарни тайёрлаш звенолари тузилди. Бу звенолар пайкалга кириш ва машиналар буриладиган жойларни олдиндан ҳозирлаб борадилар. Механик-ҳайдовчилар билан ёнма-ён 352 та техника, 38 та маданий-маиший хизмат кўрсатиш звенолари ишлайди.

Энг сўнгги график бўйича областдаги барча техника воситалари 15 сентябргача теримга тахт қилиб қўйилади. Лекин бу йил айрим хўжаликларда пахтанинг кечки эканлиги ҳисобга олиниб, ғўза қатор ораларига ишлов бериш муддати бироз орқага сурилган. Шунинг учун ишловдан бўшаган тракторларни пешма-пеш қайта кўриб чиқиб, уларга терим машиналарини улаш кўзланяпти.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАХТА МАШИНАДА ТЕРИЛА БОШЛАНДИ

БОЙСУН, 9 сентябрь. (ЎзТАГ мухбири Е. Величанская). Бойсун районидаги Ойбек номли совхознинг Худоёр Қобилов бригадасида машиналар биринчи теримда гектаридан йигирма центнердан пахта териб олмоқда. Бандихон массивида жойлашган қўриқ хўжаликнинг ана шу бригадаси бугун Сурхондарёда биринчи бўлиб ҳосилни машинада теришни бошлаб берди.

Август ойининг охирида бригада даласида дефолиация ўтказилган эди, ҳозир эса бу ерга комбайнлар олиб келинди. Иш группа усулида олиб борилмоқда, бу эса теримнинг юксак суръатларда бўлишини таъминламоқда. Тажрибали механик-ҳайдовчи Собир Ҳасанов механизаторлар мусобақасида пешқадамлик қилмоқда. У мавсумда 150 тонна пахта териш мажбуриятини олган. Илғор механизатор билан ёнма-ён ишлаётган бошқа механик-ҳайдовчилар ҳам суръатга суръат қўшмоқдалар. Уларнинг ҳар бири камида бир ярим мавсум нормасини бажаришга қарор берди.

Хўжалик пахтани тайёрлов пунктига жўната бошлади. Топширилган бутун ҳосил машинада терилганлиги диққатга сазовордир. Бунинг сабаби равшан. Хўжаликда терим ишларини энг кўп даражада механизациялаш йўлидан қатъий борилмоқда. Ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан териб олиш мўлжалланмоқда. Механизаторлар далаларни машина теримига тайёрлаш ишларини ҳам бутунлай ўз зиммаларига олдилар, ғўзалар фақат ердан туриб дефолиация қилинмоқда. Хўжаликда ишлаб чиқилган графикка кўра 13 сентябрда ялпи машина терими бошланади. 46 та пахта териш машинаси далага олиб чиқиш учун тахт қилиб қўйилди ва уларнинг ҳаммаси кун бўйи ишлаш учун механизаторлар билан таъминланган.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун— областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён

Бухоро	0,88	3,86
Сурхондарё	0,44	1,73
Қашқадарё	0,30	1,12
Фарғона	0,41	0,98
ҚҚАССР	0,35	0,93
Республика бўйича:	0,20	0,74
Шу жумладан ингичка толали пахта:		
Сурхондарё	0,71	2,81
Бухоро	0,12	0,24
Қашқадарё	0,06	0,13
Республика бўйича:	0,46	1,76

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Республика областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 10 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	5,9	13,9
Жиззах	4,6	12,8
Сирдарё	2,5	3,2
Бухоро	1,3	2,4
Сурхондарё	0,7	2,3
Андижон	0,6	1,8
Қашқадарё	0,7	1,7
Фарғона	0,5	1,5
Наманган	0,3	0,6
Республика бўйича:	1,5	3,6

МАҚСАДИМИЗ—ТИНЧЛИК

ҚУЧ-ҒАЙРАТНИ АЯМАЙМИЗ

Совет халқи урушнинг даҳшат ва кулфатларини яхши билади. Москва остоналаридан Берлингача жанговар йўлни босиб ўтган солдатлардан бириман. Манфур фашизм халқлар бошига солган офат ва кулфатлар ҳамманинг эсида, урушнинг қалблардаги жароҳати ҳали ҳам эзади. Янги қирғин урушининг олдини олиш йўлида партиямиз ва давлатимиз кўраётган тадбирларни, ўртоқ М. С. Горбачев Баёнотини чин қалбимиздан маъқуллаймиз.

Ҳозирги вақтда ядро уруши ва зўравонлик сиёсати билан дағдаға қилаётган жаноб империалистларга юзланиб айтадиган қатъий сўзимиз бор: тарих сабоғини эсда тутиб, қуролланиш пойгасига, телбаларча дўқ-пўписаларга чек қўйинг. «Ёқма — пишасан», «Қазима — тушасан!» деган доно мақолларни унутманг. Тинчлик урушни енгиши муқаррар.

Халқимиз тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун собитқадамлик билан курашиш кераклигини яхши тушунади. Тинчликнинг метин қалъаси бўлмиш социалистик Ватанимиз қудратига қудрат қўшиш учун бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлашимиз керак.

Машариф ОТАЖОНОВ,
Янгиариқ районидаги Киров номли колхоз аъзоси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

ЎТ БИЛАН ЎЙНАШМАНГ

Совет кишилари қирқ йилдан ошибдики, мусаффо осмон остида тинч, ижодий меҳнат билан шуғулланмоқдалар. Йил сайин мамлакатимиз қудрати ўсиб, эл-юрт фаровонлиги юксалиб боряпти.

Бу ҳол империалистларни ташвишлантирмасдан қўймаяпти. Ядро қуролларини кўпайтириш, унинг янги, даҳшатли турларини ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқдалар ва ёвуз ниятларини турли баҳоналар билан ниқоблашга уринишаётир.

Коммунистик партиямиз эса даҳшатли ажал уруғини камайтириш, кейинчалик уни бутунлай йўқ қилиб юбориш борасида қатор амалий таклифлар билан чиқмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг берган Баёноти бу йўлда яна бир муҳим қадамдир.

Биз партия ва ҳукуматимиз ташаббусларини тўла маъқуллаган ҳолда ядро урушига зўр бериб тайёргарлик кўраётган Америка раҳбарларига шундай демоқчимиз:

— Эсингизни йиғиб олинг, ўт билан ўйнашиб бўлмайди! Қурол-яроғни кўпайтириш билан тинчлик тарафдорларини қўрқита олмайсиз. Биз совет кишилари бундан кейин ҳам урушга қарши сафларимизни жипслаштириб, Ватан қудратини ошириш, меҳнаткашлар фаровонлигини таъминлаш ишига зарбдор меҳнатимиз билан ҳисса қўшамиз.

Қобил ФОЗИЛОВ,
Калинин районидаги Калинин номли колхознинг сабзавотчилик бригадаси бошлиғи.

«АДМИРАЛ НАХИМОВ» ПАРОХОДИНИНГ АВАРИЯСИ САБАБЛАРИНИ ТЕКШИРУВЧИ ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИДАН

Қутқариб олинган пассажир ва экипаж аъзолари доимий яшаш жойларига жўнатилди. Азият чеккан 10 киши касалхонада даволанмоқда.

Қидирув-қутқарув ишларини ўтказиш натижасида 257 кишининг жасади сувдан чиқариб олинди. Ҳалок бўлганларнинг Новороссийскка келган оила аъзолари ва қариндошларига ҳар томонлама ёрдам берилмоқда.

Қидирув, сув ости инженерлик-техника ва водолаз ишлари кучайтирилди.

Ҳукумат комиссияси авария сабабларини текширишни давом эттирмоқда ва унинг оқибатларини тугатиш тадбирларини амалга оширмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

олдида турган вазифаларнинг янгилиги, кенг кўламлари ва мураккаблиги, шунингдек ҳозирги дунёда кескинлашиб бораётган идеологик кураш ҳар бир рассом ва архитектордан дунёқарашларидаги ҳали ҳам мавжуд бўлган пассивлик, мавзунинг майдалиги, мешчанларга хос маҳдудлик кўринишларига нисбатан муросасиз бўлишни талаб қилади. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Программасида таъкидлаб ўтилганидек, социалистик реализм санъати халқчиллик ва партиявийлик принципларига асосланиб, [illegible] дадил новаторликни [illegible] бадиий жиҳатдан тўғри тасвирлаш билан, Ватанимиз ва жаҳон маданияти барча тараққийпарвар анъаналаридан фойдаланиш ва уларни ривожлантириш билан мувофиқлаштириб боради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область партия комитетларига, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, ўлка, область ижроия комитетларига, СССР Маданият министрлигига, СССР Госстрой ҳузуридаги Гражданлик қурилиши ва архитектура давлат комитетига, СССР Бадиий академиясига, СССР Рассомлар союзи ва СССР Архитекторлар союзига КПСС XXVII съезди қарорлари, Марказий Комитетнинг партия съездига Сиёсий докладидаги [illegible]

СССР Маданият министрлиги, СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи ва СССР Архитекторлар союзи [illegible]

Давлат ва жамоат буюртмалари системасидан самаралироқ фойдаланиш, совет санъати ютуқларини пропаганда қилишни яхшилаш, Бутуниттифоқ, республикалараро ва республика бадиий виставкаларини ўтказишни мувофиқлаштириш ва олдиндан тематик жиҳатдан планлаштиришни таъминлаб, ҳар бир виставка меҳнаткашларнинг юксалган маънавий эҳтиёжларига тўла-тўкис мос бўлишига, ижтимоий ва маданий ҳаётда муҳим воқеага айланишига эришиш зарур. Куч-ғайратларни СССР қардош халқлари бадиий маданиятининг бир-бирига янада яқинлашуви ва ўзаро бойиши [illegible] бериш керак.

СССР Маданият министрлиги, СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи ва СССР Архитекторлар союзи [illegible] чоралар кўришлари керак.

[illegible]

Ёш рассомлар ва архитекторлар билан иш олиб боришга, уларнинг бадиий асарларини сотиб олишга, ёш рассомлар ва архитекторларнинг республика ва Бутуниттифоқ виставкаларини ташкил этишга алоҳида маблағ ажратиш кўзда тутилмоқда. Кўргазмаларнинг якунларига мувофиқ, энг яхши асарларнинг авторларига давлат буюртмаларини бажаришда, ижодий союзларга киришда, командировкага ва ижод уйларига юборишда имтиёзли ҳуқуқ берилади.

СССР Бадиий академиясига кўпмиллатли совет тасвирий санъати назарияси ва практикасининг энг муҳим проблемалари юзасидан илмий тадқиқотларни ва уни архитектура билан боғлашни мувофиқлаштириб бориш, мамлакатнинг санъат ўқув юртларида рассомлар, архитектор-рассомлар ва санъатшунослар тайёрлашга илмий-методик раҳбарлик қилиш, шунингдек умумтаълим мактабларида тасвирий санъатни ўқитишга методик раҳбарлик қилиш вазифаси юкланади.

Ана шу мақсадда СССР Бадиий академияси президиумига СССР Бадиий академияси аъзоларининг ижодий, илмий-педагогик ва ижтимоий фаолиятини янада активлаштиришни таъминлаш таклиф этилди. СССР Бадиий академияси составида санъатшунослик ва бадиий танқид бўлими ташкил этилмоқда. Жамоатчилик асосларида тасвирий санъат билан архитектуранинг ўзаро баҳамжиҳат ҳаракати масалалари юзасидан идоралараро кенгаш тузилмоқда.

СССР Маданият министрлиги, СССР Фанлар академияси, СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи ва СССР Архитекторлар союзи тасвирий санъат ва архитектурани янада ривожлантиришда бадиий танқид ва санъатшунослик ролини оширишлари, ўз матбуот органларига раҳбарликни яхшилашлари, бу органларнинг ижодий жараёнга таъсирини кучайтириб, СССР Рассомлар союзи ва СССР Бадиий академиясининг журналлари тасвирий санъат ҳақиқий ютуқларининг чинакам пропагандистлари бўлишига, зўр маҳорат билан яратилган асарларни фаол қўллаб-қувватлаб, истеъдодли ёшларни ўз вақтида пайқаб ола билишига эришишлари керак.

Танқидчилар ва санъатшуносларнинг куч-ғайратларини социалистик реализм санъати ютуқларини чуқур ўрганиш ва актив пропаганда қилишга қаратиш, юзакичилик, ғоясизлик, тор дунёқараш кўринишларига нисбатан муросасизликни қарор топтириш, буржуа эстетик концепцияларига қарши муттасил кураш олиб бориш, меҳнаткашларнинг тасвирий санъат соҳасидаги билимларини бойитиш, уларда соғлом эстетик дидни тарбиялаш борасида хилма-хил ишларни амалга ошириш зарур.

Мамлакат олий ўқув юртларида рассомлар ва архитекторлар тайёрлашни яхшилаш мақсадида шу нарса кўзда тутилдики, рассом, архитектор-рассом, санъатшунос кадрлар тайёрлайдиган ўқув юртлари учун бадиий фанлар бўйича ўқув программалари, ўқув-методик адабиётлар СССР Маданият министрлиги ҳамда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан келишилган ҳолда институтларда ишлаб чиқилади ва СССР Бадиий академиясида тасдиқланади, умумтаълим мактаблари ва мактабдан ташқари муассасалар учун тасвирий санъат бўйича ўқув программалари, дарсликлар ва методик адабиётлар СССР Бадиий академияси иштироки билан СССР Маориф министрлигида ишлаб чиқилади ва тасдиқланади. Санъат олий ўқув юртларининг архитектура факультетларида, Москва ва Свердловск архитектура институтларида 6 йиллик таълим муддати тикланади. В. И. Суриков номли Москва Давлат бадиий институтида тасвирий санъат назарияси ва тарихи факультети очилади; шу институтда, шунингдек И. Е. Репин номидаги рассомчилик, ҳайкалтарошлик ва архитектура институтида аспирантура ташкил этилади; конкурс ўтказиш тартибида ҳар йили энг яхши диплом ишлари учун санъат олий ўқув юртларининг битирувчиларига СССР Бадиий академиясининг олтин, кумуш ва бронза медаллари таъсис этилади. Олтин медаль билан битирганлар чет мамлакатларга стажировкага юборилади.

Қарорда шу нарса кўзда тутилдики, СССР Маданият министрлиги системасидаги санъат олий ўқув юртларида СССР Рассомлар союзи маҳаллий ташкилотларининг тавсиясини ҳисобга олиб, манфаатдор корхоналар ва ташкилотлар йўлланмаси бўйича асосан маълум йўналишдаги мутахассислар тайёрланади. Ёш мутахассислар ўқишни битиргандан сўнг олинган мутахассисликка мувофиқ равишда ишга жойлаш ва улардан фойдаланиш учун жавобгар бўлган мазкур ташкилотлар ва корхоналарга ишга юборилади.

Қарорда Красноярск шаҳрида СССР Бадиий академиясининг Сибирь — Узоқ Шарқ бўлими, СССР Бадиий академиясининг рассомлик, ҳайкалтарошлик, графика, тасвирий санъат ва архитектура синтези бўйича ижодий устахоналарини; санъат институти ва шу институт ҳузурида ўрта санъат мактабини ташкил этиш кўзда тутилган. Шунингдек, 1987—1988 йилларда Москва шаҳрида «1905 йил хотираси» Москва санъат билим юрти базасида РСФСР Маданият министрлигининг рассомлик, ҳайкалтарошлик ва бадиий, педагогика институти ташкил этилади.

СССР Маданият министрлигига, СССР Маориф министрлигига, СССР Рассомлар союзига, СССР Бадиий академияси ва СССР Педагогика фанлари академиясига болалар ва ёшларни бадиий жиҳатдан тарбиялашни такомиллаштиришда умумтаълим мактабларига, мактабдан ташқари тарбия муассасаларига, халқ маорифи органларига ёрдам бериш тадбирлари системасини амалга ошириш топширилди.

Шундай тартиб ўрнатилмоқдаки, умумдавлат аҳамиятига молик ёдгорликлар ва монументлар яратиш, шунингдек, Москва, Ленинград шаҳарларида, иттифоқдош республикалар пойтахтларида ва мамлакатнинг бошқа йирик шаҳарларида ғоят муҳим шаҳарсозлик ансамблларининг комплекс архитектура-бадиий ечими конкурслар асосида амалга оширилади.

Тасвирий санъат ва архитектурани бир-бирига боғлашга доир бадиий ишларнинг харажатларини қурилишнинг асосий объектлари бўйича умумий системанинг бир-икки проценти миқдорида қурилиш-монтаж ишлари смета қийматига киритишга рухсат этилди.

СССР Қурилиш ишлари давлат комитети ҳузуридаги Граждан қурилиши ва архитектура давлат комитетига, СССР Маданият министрлигига, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, СССР Фан ва техника давлат комитетига, СССР Фанлар академиясига ва СССР Бадиий академиясига тасвирий санъат ва архитектуранинг ўзаро боғлиқлиги соҳасида илмий тадқиқотлар комплекс программасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш таклиф этилди. Тасвирий, манзарали-амалий санъат ва архитектура соҳасидаги энг катта ютуқлар учун қўшимча равишда СССР Бадиий академиясининг учта олтин ва бешта кумуш медали таъсис этилди.

СССР Бадиий фондининг Москвадаги корхоналари базасида граждан қурилиши объектларини комплекс жиҳатдан бадиий ҳал этишга оид лойиҳа ва ижрочилик ишларини бажариш учун Москва шаҳрида хўжалик ҳисоби асосида ишлайдиган ижодий-ишлаб чиқариш ташкилотини тузиш кўзда тутилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига зарур бўлиб қолган тақдирда халқ депутатлари шаҳар Советлари ижроия комитетлари штатларида шаҳар бош рассоми лавозимини жорий этиш ва ана шу ижроия комитетларда шаҳарнинг бадиий жиҳозланишига раҳбарлик қилиш ва уни контрол қилиб туриш учун шаҳар бош рассоми бўлимини ташкил этишга рухсат берилди.

СССР Маданият министрлигига, СССР Бадиий академиясига, СССР Рассомлар союзига ва СССР Архитекторлар союзига ВЦСПС билан биргаликда бадиий ҳаваскорлик ижодиётини янада ривожлантириш ва пропаганда қилишга оид тадбирлар қабул қилиш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига анъанавий халқ бадиий ҳунармандчилигини ривожлантиришга ва зарур ҳолларда маданий-тарихий қўриқхона муҳофаза зоналари ташкил этишга алоҳида эътибор бериш вазифаси топширилди. Халқ бадиий ҳунармандчилиги буюмларини ишлаб чиқаришни планлаштиришда биринчи навбатда бадиий — сифат кўрсаткичларини ҳисобга олиш тавсия этилди.

Қарорда бадиий асарларга буюртма бериш ва уларни харид қилишга, шунингдек виставкалар ташкил этишга СССР Маданият министрлиги ва СССР Рассомлар союзининг харажатларини бир ярим-икки баравар кўпайтириш кўзда тутилади.

Совет кишиларини ва, айниқса, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда муҳим аҳамиятга эга бўлган тарих, маданият ва архитектура ёдгорликларини сақлаш, қайта тиклаш ва тартибга солиш учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтириш мақсадида ремонт-реставрация ишлари ўтказишга зарур материал ва молиявий ресурслар ажратиш 1990 йилга бориб уларнинг ҳажмини 300 миллион сўмгача ва 2000 йилга бориб 500 миллион сўмгача етказиш кўзда тутилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Маданият министрлиги, СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи, СССР Архитекторлар союзи, СССР Тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамиятлари иштирокида 2000 йилгача амалга ошириладиган таъмирлаш ишлари, илмий-таъмирчилик устахоналари тармоғини ривожлантириш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали кадрлар билан таъминлаш планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш вазифаси топширилди.

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига тасвирий санъат ва архитектура етакчи усталарининг ижоди тўғрисида, социалистик реализм санъатининг энг муҳим тарихий босқичлари ва ривожланиш қонуниятлари, СССР қардош халқлар бадиий маданиятларининг ўзаро яқинлашиши ва ўзаро бойиши жараёнлари тўғрисида расмли монографиялар, альбомлар ва бошқа нашрларни, шунингдек, безакли бадиий адабиётларни чиқаришни кенгайтириш тавсия этилди.

СССР Кинематография давлат комитетига кўпмиллатли совет тасвирий санъати ва архитектураси эришган ютуқларни акс эттирувчи фильмлар (шу жумладан, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар) яратиш юзасидан топшириқ берилди.

Марказий газеталар ва журналларнинг редакцияларига, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига социалистик реализмнинг атоқли усталари ижодини мунтазам пропаганда қилиш, кўпмиллатли совет тасвирий санъати эришган ютуқлар ва унинг архитектура билан боғлиқлиги ҳақида, музей тўпламлари, энг йирик виставкалар, бадиий ҳаётга оид катта воқеалар тўғрисида хилма-хил жанрдаги телекўрсатув ва радиоэшиттиришлар, очерклар яратиш вазифаси топширилди.

Ижодий союзлар ва маданият органларининг партия ташкилотлари маданият союзлари ва муассасалари фаолиятини партия XXVII съезди қарорлари руҳида такомиллаштиришга оид ишларни актив олиб боришлари, рассомлар ва архитекторларнинг бадиий муҳитга уйғун янги катта асарлар яратиш соҳасидаги самарали изланишларини қўллаб-қувватлашлари керак. Ғоявий принципиаллик, истеъдодни ҳурмат қилиш ва хушмуомалалик партия ташкилотларининг бадиий зиёлилар билан олиб борадиган иш нормаси бўлиши лозим.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети, дейилади ҳужжатда, совет рассомлари ва архитекторлари ўзларининг ижодий меҳнатлари билан мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг улуғвор режаларини муваффақиятли амалга оширишга катта ҳисса қўшадилар, халқнинг ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжларини янада тўлиқ қондирадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

СССР Министрлар Советининг «Тасвирий санъатнинг ишлаб чиқариш ва моддий техника базасини мустаҳкамлаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори ҳам қабул қилинди. Мазкур қарорга мувофиқ, тегишли министрликларга, Москва шаҳар ижроия комитетига ва Ленинград шаҳар ижроия комитетига 1987—1996 йилларда СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи, СССР Маданият министрлиги ва РСФСР Маданият министрлигининг объектларини, шу жумладан, ўқув юртлари, кўргазма заллари, ижод уйлари, ишлаб чиқариш комбинатлари ва устахоналар, Рус давлат музейи фонд омбори биноларини ва бошқа бир қанча объектларни қуриш ва реконструкция қилиш вазифаси топширилади.

СССР Госпланига тегишли йилларга мўлжалланган планларнинг лойиҳаларида юқоридаги объектларни қуриш ва реконструкциялаш учун СССР Маданият министрлигига ва РСФСР Министрлар Советига капитал маблағлар ва лойиҳа-қидирув ишлари лимитларини ажратиш, шунингдек, СССР Рассомлар союзига (ўн иккинчи беш йилликда) бадиий-ишлаб чиқариш корхоналари, кўргазма заллари ва запасниклар, салон-магазинлар, ижодий устахоналар, рассомлар ижодий уйларини қуриш, реконструкциялаш ва техника билан қайта жиҳозлашга капитал маблағлар лимитларини кўпайтиришни кўзда тутиши таклиф этилди.

СССР Госпланига ва СССР Госснабига тегишли йилларга мўлжалланган планлар лойиҳаларида СССР Маданият министрлигига, РСФСР Министрлар Советига, Москва ва Ленинград шаҳарлари ижроия комитетларига ҳамда СССР Рассомлар союзига тасвирий санъат объектларини қуриш ва реконструкциялаш учун зарур бўлган материаллар ва асбоб-ускуналар ажратишни кўзда тутиш топшириғи берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, Москва ва Ленинград шаҳарлари ижроия комитетларига уй-жойларнинг юқори қаватларида рассомлар ижодий устахоналарини ташкил этиш учун хоналарни лойиҳалаш ва қуришни таъминлаш, рассомлар ҳамда архитекторларнинг кооператив ижодий устахоналарини қуриш ва СССР Рассомлар союзи ташкилотларининг буюртмаларига биноан уй-жой қурилиш кооперативларини ташкил этиш вазифаси; СССР Рассомлар союзи аъзоларига, СССР Архитекторлар союзи аъзоларига ҳамда ёш рассомлар ва санъатшунослар бирлашмаларига одамлар истиқомат қилмайдиган хоналарни ижодий устахоналарга айлантириш учун уларни планли асосда ижарага бериш вазифаси топширилди.

Тегишли министрликлар ва идораларга 1987—1990 йилларга мўлжалланган планларда СССР Рассомлар союзига ўн иккинчи беш йилликда тасвирий санъат муассасалари ва ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини янгилаш ҳамда жиҳозлаш учун зарур бўлган хом ашё, материал, автотранспорт ва асбоб-ускуналар ажратиш топшириғи берилди.

СССР Химия саноати министрлигига ўн иккинчи беш йилликда Ленинграддаги «Пигмент» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бадиий бўёқлар заводида ишлаб чиқаришни реконструкциялаш ва эскирган ускуналарни алмаштириш вазифаси топширилди. Бундан мақсад СССР Маданият министрлиги ва СССР Рассомлар союзи билан келишиб палитрали, сифатли ва катта ҳажмдаги бадиий бўёқлар ишлаб чиқаришни таъминлашдан иборатдир. Табиий пигментларни қидириб топиш ва сунъий пигментларни яратиш, бадиий бўёқлар сифатини яхшилаш ва уларни ихчам идишларга жойлаб етказиб беришга оид илмий-тадқиқот ва геология ишлари кенгайтирилади. Полимер материаллар ва синтетик смолалардан багет ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

СССР Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлиги СССР Маданият министрлигига ва СССР Рассомлар союзига юқори сифатли багет, картон, варақли ва рулонли қоғоз етказиб беришни таъминласин.

СССР Енгил саноат министрлигига 1987 йилдан бошлаб турли маркадаги каноп мато ишлаб чиқариш ва уни ишлаб чиқариш технологиясидан ҳар қандай синтетик қўшимчани олиб ташлаш таклиф этилди.

СССР Госпланига ва СССР Ташқи савдо министрлигига 1987—1990 йилларга мўлжалланган товарлар экспорт ва импорт қилиш планлари лойиҳаларида тасвирий санъат муассасалари ҳамда корхоналари учун зарур бўлган асбоб-ускуналар ва материаллар харид қилиш ҳамда уларни СССР Маданият министрлиги ва СССР Рассомлар союзига етказиб беришни кўзда тутиш топширилди.

Тасвирий санъатнинг ишлаб чиқариш ва моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қаратилган бошқа бир қатор тадбирлар кўзда тутилади.

* * *

СССР Министрлар Советининг мазкур масала юзасидан СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи ва СССР Архитекторлар союзи ходимларини моддий жиҳатдан таъминлашга оид фармойиши ҳам қабул қилинди. Шу фармойишга мувофиқ, жумладан, социалистик реализм санъатини ривожлантиришга катта таъсир кўрсатадиган энг яхши бадиий асарлар ва китоб — расм туркумлари яратганлик учун авторлик мукофотларининг энг кўп ставкаларини оширишга рухсат этилади.

СССР Маданият министрлиги барча тур ва жанрдаги бадиий жиҳатдан юксак тасвирий санъат асарларини яратганлик, шунингдек санъатшунослик соҳасидаги йирик тадқиқотлар учун ҳар йили 10 та мукофот таъсис этади.

СССР Рассомлар союзига аъзо бўлмаган ҳамда ташкилотлар ва корхоналар улар билан авторлик шартномалари орқали муносабатда бўлган маданият ходимлари касаба союзига аъзо рассомларни пенсия билан таъминлаш тартиби белгиланди.

1987 йилнинг 1 январидан бошлаб СССР Бадиий академияси, СССР Рассомлар союзи ва СССР Архитекторлар союзи системасидаги ходимларнинг мансаб окладлари оширилади.

Рассомлар, тасвирий санъат ва архитектура муассасаларининг ходимлари ижодини моддий рағбатлантиришни яхшилашга оид бошқа тадбирлар белгиланди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЖАДАЛЛАШТИРИШ МАРОМИДА ИШЛАЙЛИК

Тошкентдаги «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида ясалаётган приборлар ёрдамида далалардан териб олинган пахтанинг сортини, намлигини ва бошқа хоссаларини бир неча минут ичида аниқлаш мумкин. Бирлашма ишлаб чиқараётган бошқа маҳсулотлар — метеорология асбоблари, халқ истеъмол товарлари ҳам пухталиги билан ном чиқарган. Уларнинг деярли ярмига фахрли беш қиррали тамға босилади. Бирлашма коммунистлари, барча меҳнатчилари партиянинг жадаллаштириш йўлини қўллаб-қувватлаб, ўн иккинчи беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқаришни икки баравардан зиёдроқ кўпайтириб, уларнинг сифатини янада яхшилашни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйдилар. 21-механика цехи коллективи, унинг партия ташкилоти ана шу вазифани ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшмоқда.

9 сентябрь куни бу ерда бўлиб ўтган цех ҳисобот-сайлов йиғилишида ана шу бўлинма коммунистларининг фаолияти КПСС XXVII съезди талаблари асосида таҳлил қилинди. Слесарлардан К. Эгамбердиев, Р. Лисаков, токарлардан А. Борзов, А. Юсупов ва бошқаларнинг нутқларида сўнгги вақтда партия ташкилотининг коллективидаги таъсири сезиларли равишда ошганлиги таъкидланди. Цех меҳнатчилари приборларни йиғиш учун деталларни узлуксиз таъминлаб бераётганликларида коммунистларнинг хизмати бор. Барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича шу йилнинг саккиз ойлик топшириғи бажарилди.

Штамплар ва пресс формаларни созловчи Ҳ. Носиров, катта мастер С. Шермахер, техника контроли бўлими назоратчиси А. Коберник ва бошқа партия активларининг ташаббуси туфайли коллективда меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг меҳнатдаги иштироки коэффициентини ҳисобга олган ҳолда бригада формаси жорий этилди, мураббийлар ҳаракати кучайтирилди, цех қолоқларсиз ишлай бошлади.

Бироқ қилинган бу ишлар, дейишди коммунистлар, бошланган қайта қуришнинг мураккаб йўлидаги дастлабки қадамлардир. Партия аъзоларининг ҳаммасига ҳам партия топшириғи берилган эмас, кадрларнинг мустаҳкам жойлашиб қолишига етарли эътибор қилинмаяпти. Социал-маиший вазифаларни ҳал этиш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш билан айни бир пайтда машина-ускуналардан, айниқса рақамли программа билан бошқариладиган станоклардан самарали фойдаланиш учун доимий кураш олиб боришгина коллективга олға томон тезроқ ҳаракат қилишга имконият яратиб беради. Топширилган иш учун кишиларнинг жавобгарлигини ошириш, қарорларнинг белгиланган муддатларда қатъий бажарилишига эришиш — ҳозирги пайтда партиянинг талаби ана шундайдир. Ҳозир жадаллаштириш жараёнидан бирорта ҳам коммунист четда қолишига йўл қўйилмайди. Йиғилишда «Главташкентстрой» бўлинмалари корхона иккинчи навбати қурилишини чўзиб юбораётганлиги тўғрисида ташвишланиб гапирилди. Бунинг оқибатида коллектив тиғиз шароитда ишлашга мажбур бўлмоқда. Бу эса пировард натижаларга салбий таъсир қилмоқда. Қабул қилинган қарорда цех партия ташкилотида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини янада такомиллаштиришнинг комплекс тадбирлари белгиланди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси О. У. Салимов қатнашди.

(ЎзТАГ).

Бу йил ёзда 1 миллиондан ортиқ мактаб ўқувчилари пионер лагерларида ҳамда меҳнат ва дам олиш лагерларида саломатлигини мустаҳкамлаб куч тўплаб қайтдилар. Бу ўтган йилдагидан 100 минг ўқувчи кўп дам олди, демакдир. Бундан ташқари Бойқўнғир, Тюмень, Свердловск, Киев ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан, шунингдек, Афғонистондан келган болалар ҳам республикамизда дам олдилар.

ЁШ АВЛОД ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети раиси Х. Алимова бошчилигидаги болаларнинг ёзги дам олишини ташкил этиш ва ўтказиш республика комиссиясининг 9 сентябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида ана шулар ҳақида гапирилди. Комиссия мактаб ўқувчиларини ёзги соғломлаштириш кампанияси якунларини муҳокама қилиб, пионер лагерларида КПСС XXVII съезди талаблари асосида, ёш ленинчиларнинг «Революцион одим ташлаймиз» шиори остидаги Бутуниттифоқ юриши қоидаларига мувофиқ равишда, тинчлик йили белгиси остида тарбиявий ишлар олиб борилганлигини таъкидлади. Фестиваллар, қизиқарли кишилар, ижодий коллективлар билан учрашувлар, ёш антифашистларга бағишланган хотира вахталари, «Мен дунёни кўриб турибман» шиори остида «Салют, тинчлик!» Бутуниттифоқ ҳаракатига бағишланган расмлар конкурслари, бошқа тадбирлар ўтказилди.

Кўпгина лагерларда меҳнат тарбияси тегишли даражада йўлга қўйилди, болалар кўчатзорларда ишладилар, шифобахш ўтларни тўпладилар, оталиқ ташкилотларининг буюртмаларини бажардилар, Меҳнат десантлари уюштирилди, болалар ташаббуси билан ишлаб топилган пул Москвада Ғалаба мемориали қурилишига, Чернобиль атом электр станциясидаги авария оқибатларини тугатиш фондига ўтказилди.

Шу билан бирга комиссия мажлисида мактаб ўқувчиларининг ёзги дам олишини ташкил этишда йўл қўйилган жиддий камчиликлар ҳақида ҳам гапирилди. Масалан, Андижон, Бухоро, Жиззах, Самарқанд, Сурхондарё областлари, Қорақалпоғистон АССРдаги айрим лагерлар соғломлаштириш кампанияси бошланишига ўз вақтида тайёр қилинмади, бу ишда санитария-эпидемиология, ёнғинга қарши кураш, касаба союзларининг техника инспекцияси талабларига тўла риоя қилинмади. Бир қатор областларда халқ маорифи бўлимлари пионер лагерларида учинчи сменада ишлаш учун мактаб педагогларини юборишни таъминламадилар. Отрядларда асосан маълум тайёргарликка эга бўлмаган студентлар тарбиячи бўлиб ишладилар.

Мактаб ислоҳоти талаблари асосида тарбиявий ишларни қайта қуриш жуда секин бормоқда. Пионер ва ўқувчиларнинг анчагина қисми ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб этилмади. Комсомол комитетлари вожатийларни танлаш ва тайёрлаш, пионер лагерларига методик ёрдам кўрсатиш масалалари билан етарли шуғулланмадилар.

Комиссия область, идора-тармоқ комиссияларида, касаба союз, комсомол ташкилотларида, маориф ва соғлиқни сақлаш органларида мазкур камчиликларнинг сабабларини принципиаллик билан текшириб чиқишни, 1987 йилда болалар ва ўсмирлар ёзги дам олишига тайёргарлик тадбирларини ташкилий жиҳатдан юксак даражада ишлаб чиқиш ва ўтказишни тавсия қилди.

Комиссия мажлисида Андижон областида, республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида ҳамда «Главсредазирсовхозстрой»да болалар ва ўсмирлар дам олишини ташкил этиш, меҳнат ва дам олиш лагерларида юқори синф ўқувчиларининг дам олиши якунлари, бошқа баъзи масалалар кўриб чиқилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотда кўп йил самарали ишлаганлиги ҳамда округ жангчилари ва республика ёшларини тарбиялаш ишидаги хизматлари учун округ «Фрунзевец» газетаси пропаганда бўлимининг бошлиғи ўртоқ Николай Алексеевич **Махнога «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ИШДА ТАРТИБ БЎЛСИН»

Газетанинг шу йил 23 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Навоий областидаги баъзи дорихоналарда зарур дори-дармонлар топилмаётганлиги ва бошқа нуқсонлар очиб ташланган эди.

Редакция ушбу мақола юзасидан кўрилган чора-тадбирлар тўғрисида расмий жавоблар олди.

НАВОИЙ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди. Ўз ишига совуққонлик билан қараганлиги учун Навоий шаҳридаги 11-дорихона мудири Б. Отақулов вазифасидан четлаштирилди. Дорихона базасига келган дори-дармонларни ўз вақтида қабул қилиб олиб, жойларга етказишни таъминламаганлиги ва ишда нуқсонларга йўл қўйганлиги учун база мудири К. Эргашев лавозимидан бўшатилди. Область дорихоналар бошқармаси базаси қабулхона мудири Г. Халиулинага ҳайфсан берилди.

Дори-дармонларни беморларга ортиқча нарх қўйиб сотганликлари учун Хатирчи районидаги 28-дорихона мудири Ж. Ярашевга ва Конимех районидаги 3-дорихона мудири Р. Нуровга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

Область дорихоналар муассасаларини юқори малакали кадрлар билан таъминлаш, моддий-техника базасини яхшилаш юзасидан тадбирлар кўриляпти.

- Инсон тўғрисида ғамхўрлик — бош масала.
- Омилкорлик — муваффақиятлар гарови.
- Ишчилар талаби эътиборда бўлсин

БУРИЛИШ КАЛИТИ

Ҳозирги замон қишлоқ меҳнатчисининг талаби равшан: яхши меҳнат ва турмуш шароитига эга бўлиш, ишдан бўш вақтини мазмунли ўтказишдан иборат. Зотан ишлаб чиқаришдаги барча бурилиш нуқталарини ана шуларга боғлиқлигини эътиборга олсак, маҳаллий партия, совет ва бошқа жамоат ташкилотлари раҳбарларининг инсон тўғрисидаги ғамхўрлиги янада муҳим аҳамият касб этади.

КОСМОНАВТ В. Н. Волков номли совхознинг чорвачиликка ихтисослаштирилганига ўн йилдан ошди. Дастлаб 400 та қорамолдан 80 минг сўм соф фойда олинди. Бу областнинг кўпчилик хўжаликларида шу соҳадан зарар кўрилаётган бир пайтда юқори кўрсаткич эди. Эндиликда учта чорвачилик комплексида 3800 та қорамол боқиляпти. Шулардан 3 мингтаси зотли бузоқлардир. Фермалар механизациялаштирилган. Янги КОРК-15 агрегатининг ўзи соатига 15 тоннагача озуқани майдалаш қувватига эга. Техника шарофатидан озуқа тарқатишда тўрт киши ўрнига бир ишчи, ўн етти соғувчи ўрнига саккиз киши ишламоқда.

Хўжалик фермаларида бригада пудрати усули жорий этилган. Чорвадорлар меҳнат шароитларини яхшилашга қаратилган қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. 2 та клуб, шунча кутубхона ва амбулатория, аралаш моллар магазини аҳоли хизматида. Ишчиларнинг фарзандлари учун эса 1184 ўринли 2 та мактаб, 220 кичкинтойни бағрига олган болалар боғча ва яслиси ишлаб турибди.

— Омманинг ижодий активлигини ўстиришда меҳнаткашларнинг фикр-мулоҳазалари, истак-талабларини ўрганиш муҳим аҳамият касб этади, — дейди хўжалик партия комитети секретари Ж. Асилбеков. — Ишчилардан тушган ариза ва шикоятлар партқомнинг қатъий контролида бўлади. Улар юзасидан тегишли хулосалар чиқарилмагунча хатлар назоратдан олиб ташланмайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумидан кейин изчил йўлга қўйилган бундай иш усули хўжаликни социал ва иқтисодий ривожлантириш истиқболларига хизмат қилмоқда.

Совхоз партия ташкилоти меҳнат ҳақидаги қонунлар бажарилишини касаба союз комитети орқали изчил назорат қилиб боради. Масалан, апрель ойида бўлиб ўтган очиқ партия йиғилишида хўжаликда кадрлар қўнимсизлигига барҳам бериш ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ҳақида совхоз касаба союз комитети раиси Т. Исмоиловнинг ҳисоботи эшитилди.

Партком қошида совет турмуш тарзини такомиллаштириш кенгаши ишлаб турибди. Унинг янгича одат, анъаналарни пропаганда қилиш комиссияси фаолият кўрсатмоқда. Комиссиянинг асосий ўзагини коммунистлар ташкил этади. М. Раимбеков, А. Абдураҳмонов, С. Жаунбоев, Ў. Пирчиқбоев сингари КПСС аъзолари тўй-маросимларни кам чиқим, файзли, мазмунли, эсда қоладиган қилиб ўтказишда жонбозлик кўрсатишмоқда.

Диққатга сазовор ишлардан бири кадрлар резерви ҳақида ғамхўрлик қилиш масаласидир. Ҳар йили партия комитетида кадрлар резерви тасдиқланади. Асосий кадрлар отпускага чиққанда, командировкага кетган ёки бетоб бўлиб қолган пайтда улар лаёқати синовдан ўтказилади ва шу тариқа мутахассис-раҳбарлар сменаси тайёрланиб борилади.

Партком кенгайтирилган мажлисларида кечиктириб бўлмайдиган — чорва қишловига тайёргарлик, озуқа жамғариш, маҳсулот сифатини ошириш, кадрларни жой-жойига қўйиш ва рағбатлантириш, халқ контроли группалари ишини янада жонлантириш, техникадан фойдаланиш ва уни асраш каби муҳим вазифалар кўриб чиқилган. Шу ва шунга ўхшаш тадбирлар турмушга актив татбиқ этилганлиги туфайли совхоз чорвачиликни ривожлантириш юзасидан ўтган ярим йиллик социалистик мусобақаси якунларига кўра Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Бироқ хўжалик экономикасини бурилиш изларига кўчириш учун совхоз раҳбарлари олдида ҳали қатор муаммоларни ечиш вазифаси турибди. Бу, аввало, иқтисодий кўрсаткичлар самарадорлигини ошириш масаласига тааллуқлидир. Бу ерда ҳам КПСС XXVII съездида таъкидланганидек, олға силжиш бор, аммо қишлоқ хўжалигининг қолоқлигига барҳам бериш суст кечмоқда. Бу йил сут топшириш кўрсаткичи ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўп. Бироқ мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтиришда қатор тўсиқларга дуч келинмоқда. Масалан, мавжуд қорамол-бузоқлар учун давлат йилига 2,5 минг тонна концентрат озуқа ажратиши керак. Аслида эса бор-йўғи 800 тонна озуқа олинади.

— Нормадаги озуқани ололмагач, емга кирган ёш бузоқларга концентрат беролмаяпмиз, — дейди совхоз директори З. Назиров. — Натижада улар бир неча ойлик ўсишдан орқада қолмоқда. Бу — чорва маҳсулдорлигига ҳам жиддий путур етказмоқда, аниқроғи бу соҳада 408 минг сўм зарар кўрилди. Яна бир муаммо — планлаштиришдаги нореалликдир. Яъни, қишлоқ хўжалик экинлари экиш олдидан тупроқ структураси, ер унумдорлиги илмий ҳисобга олинмайди.

Хўжалик ишлаб чиқариш фаолиятини таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, олдинги йилларда совхоз 300-400 минг сўм соф даромад олиб келган бўлса, 1985 йили бу рақам 104 минг сўмга тушиб қолди. Сабаби — юқорида айтилганидек нормадагидан анча кам озуқа тўпланганидадир. Белгиланган озуқа бирлиги билан таъминланмаган қорамоллар эса анча вазнини йўқотди.

Бу йил 290 гектар ерга ғалла экилиб, 40 центнердан ҳосил олишга аҳд қилинди. Экинлар парвариши ҳам марра эгалланишидан далолат бериб турибди. Бироқ белгиланган 100 гектар майдон ўрнига 45 гектар ерга тўйимли озуқабоп лавлаги экилди, холос. Хўжалик раҳбарлари эса бунинг сабабини «одамлар пилла мавсумида банд бўлиб қолганликлари» билан изоҳлашмоқда. Бундан шу нарса яққол кўриниб турибдики, хўжаликнинг чорва маҳсулотлари ишлаб чиқаришида ишчи кучидан, инсон омилидан рационал фойдаланмаслик оқибатида қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина молларни мажбурий сўйиш ҳисобига 55 тонна гўшт етиштирилди. Бу ўнлаб бош қорамолларнинг наслини йўқотишга олиб келди. Чорвачилик маҳсулотлари таннархи 30 процент қимматлашди. Бу — ишчилар иш ҳақига ва энг муҳими, улар кайфиятига салбий таъсир қилмасдан қолмади. Давлатга сут сотиш ва ғалла етиштириш планлари бажарилмай қолди. Совхознинг давлатдан қарзи 2 миллион сўмга етди.

Юқоридаги камчиликларга йўл қўйилишига иқтисодий тежамкорликка қатъий риоя этилмаётгани, область агросаноат комитети, РАПО томонидан хўжалик фаолияти назорат қилинмаётгани, план, экономика, бухгалтерия ва кадрлар бўлимлари орасида мустаҳкам алоқа йўқлиги, социалистик мусобақа номигагина йўлга қўйилгани ва ниҳоят, инсон омили ролига етарли баҳо берилмаётганлиги сабаб бўлмоқда.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, хўжаликни социал-иқтисодий ривожлантиришда муҳим омил ҳисобланган ташаббуслар ролига етарли эътибор берилмаётир. Уларнинг айримларини кенг оммалаштиришга эришилмаяпти. Жумладан, коммунист К. Давлетов мураббий сифатида икки нафар сувчи тайёрлаш, озуқа экинлари ҳосилдорлигини пландан ташқари 5-8 процент ошириш, Н. Раҳматуллаеванинг 30 бош сигирнинг ҳар биридан 3 минг килограммдан сут соғиб олиш ва икки нафар шогирд тайёрлаш ташаббуслари ора йўлда қолиб кетди. Ана шуларнинг ҳаммаси яқинда бўлиб ўтган республика партия активининг йиғилишида уқтирилганидек, партиявий раҳбарлик услуби ва методларини қатъиян қайта кўриб чиқиш ва янгилашни, ташкилотчилик ва сиёсий ишни такомиллаштиришни талаб қилади.

Хўжаликда меҳнатни ташкил қилиш ва ишни бошқаришда ишчилар ҳиссасининг анча пастлигини ҳам таъкидлаш ўринлидир. Бунинг боиси, уларга яратиб берилаётган маданий-маиший хизмат турларининг етарли эмаслигида. Чунончи, хўжалик территориясида маиший хизмат комбинати йўқ. Совхоз марказида спорт комплекси, ателье, зарур маданий моллар билан таъминланган савдо тармоғи мавжуд эмас. Биргина ошхона ишчилар эҳтиёжини қондира олмаяпти.

Хўжалик экономикасини юксалтириш учун биринчи навбатда меҳнаткашлар фикр-мулоҳаза, истак ва талабларини чуқур ўрганиш, янгича одат, анъаналарни оғишмай турмушга татбиқ этиш лозим бўлади. Уларнинг маданий-маиший, эстетик эҳтиёжларини қондириш муҳим масалалардан биридир. Хотин-қизларнинг маиший-рўзғор юмушларини енгиллатиш йўллари ҳақида жиддий ўйлаб кўриш вақти келиб етган. Ана шунда аёллар уй ташвишларидан бирмунча халос қилинган ва энг муҳими уларнинг фермадаги ишлаб чиқариш кўрсаткичлари анча ошган бўларди. Қисқаси, қишлоқ аёллари қўлини маиший юмушдан бўшатиш орқали уларнинг бола тарбияси билан шуғулланишларига, мазмунли дам олишларига шароит яратиб бериш даркор. Шундай қулайликка эга бўлган қишлоқ меҳнаткаши ҳеч қачон қадрдон даласи ва фермасини ташлаб кетмасди. Ана шунда ёшлар қишлоқдан шаҳарга эмас, шаҳардан қишлоққа кела бошлашарди.

Бинобарин, партиямизнинг олий мақсади ҳам халқ фаровонлигини кун сайин ошириб боришдан иборат. Меҳнаткашларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш эса барча муваффақиятларимизнинг ишончли гаровидир. Зеро, КПСС XXVII съездида уқтирилганидек: «инсон тараққиётни ҳаракатга келтирувчи омил, унинг тан-жони бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади».

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Ғалаба райони.

КПСС — СТАТИСТИКА КЎЗГУСИДА

Мамлакатимизда турмушнинг барча соҳаларини қамраб олувчи туб ўзгаришлар рўй бераётир. Совет жамиятининг сиёсий ва маънавий авангарди, унинг раҳбар ва йўналтирувчи кучи — Коммунистик партия бу ўзгаришларнинг ташаббускори ҳамда ташкилотчиси сифатида чиқмоқда. Партия мамлакат тақдири учун, ўзи томонидан ишлаб чиқилиб, социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган стратегик йўлни амалга ошириш учун тарихан масъулдир.

КПСС XXVII съездида таъкидланганидек, партиянинг кучи у давр нафасини, ҳаёт маромини ҳис қилиб турганлигида, омма орасида иш олиб бораётганлигидадир, давр талабини ҳисобга олган ҳолда жамиятга раҳбарлик методларини қайта қураётгани ва ўзгартираётганидадир. Шу билан бирга партия доимо ривожланса ва такомиллашса, у янги вазифаларни муваффақиятли ҳал эта олади. КПСС Марказий Комитетининг ташкилий-партиявий ишлар бўлими томонидан тайёрланган партиянинг ўтган беш йил мобайнида, XXVI (1981) ва XXVII (1986 йил) съездлари ўртасида ривожланиши тўғрисидаги маълумотлар худди ана шу жараёнлар ҳақида ҳикоя қилади.

ПАРТИЯВИЙ ПОТЕНЦИАЛ

Партия Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми КПССнинг қайта қуришдаги роли ва вазифаларини белгилай туриб, жамият жараёнларига таъсир ўтказишнинг ишончли воситаларига эга эканлигини таъкидлаб ўтди. «Назария ва сиёсат, ташкил этиш ғоялари ва кучи, ишлаб чиқаришдаги миллион-миллион коммунистлар — қудратли, партиявий потенциалдир», — деди М. С. Горбачев Пленумда қилган докладида.

Коммунистларнинг ўзлари, уларнинг сони, состави ва жой-жойига қўйилиши — бу потенциалнинг муҳим қисмидир. Сафларни ўстириш ва составни сифат жиҳатдан яхшилаш тўғрисидаги ғамхўрлик анъанавийдир. Партия бунга дастлабки тузилган кунлариданоқ амал қилиб келмоқда. КПСС XXVII съездига келиб партиянинг сафларида коммунистлар сони 19.037.946 нафарга етди. Бу XXIV съездгача (1971 йил, март) бўлганидан деярли 4,6 миллион нафар кўпдир, бундан беш йил аввалгига қараганда эса 1 миллион 557 минг нафар ёки 8,9 процент кўп, демакдир.

Мазкур беш йилликда ҳар йили ўрта ҳисобда КПСС аъзолигига кандидатликка 661 минг, КПСС аъзолигига 628 минг киши қабул қилинган. Мамлакатнинг катта ёшли аҳолиси ўртасида коммунистларнинг салмоғи кўпайиши давом этди. Беш йил давомида бу ўсиш 0,4 процентни ва эндиликда 9,7 процентни ташкил этди. Мамлакатнинг 18 ва ундан катта ёшдаги қарийб ҳар ўн гражданидан бири коммунист ҳисобланади.

ИШЧИЛАРНИНГ ЕТАКЧИ МАВҚЕИ

Партия ўз сафларини ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва зиёлиларнинг энг яхши, илғор вакиллари билан тўлдираётганлиги учун ҳам ижтимоий ҳаётнинг турли жабҳаларига ўз таъсирини кучайтиради. Бинобарин, партиянинг Программасида: «КПСС ўзининг социал составида ишчилар етакчи ўринни эгаллаши зарур, деб ҳисоблайди», деб алоҳида қайд этилган.

Ўтган беш йилликда ишчилар партия аъзолигига кандидатлар орасида 59,4 процентни ташкил этди, бу аввалги йиллардагига нисбатан кўпдир. Саноати ривожланган областларнинг партия ташкилотларида эса бу рақам 65—70 ва ундан кўп процентни ташкил этди. Партия сафларига қабул қилинаётганларнинг катта қисмини моддий ишлаб чиқаришдаги, аввало, унинг баъзи тармоқларидаги етакчи касбни эгаллаган ишчилар ташкил этишади.

Беш йил мобайнида ишчилар синфининг 1 миллион 659 минг вакили коммунист бўлди. КПСС сафида ҳозир 8 миллион 552 мингга яқин ишчи бор. Ишчиларнинг партия сафларидаги салмоғи 1,6 процентга ўсди ва коммунистлар умумий сонининг 45 процентига етди. Партия аъзоси бўлган деҳқонларнинг сони ҳам ошди. Улар 2.248.166 киши, ёки партия составининг 11,8 процентини ташкил этади. Ишчи ва колхозчилар биргаликда кўпчиликни — 56,8 процентни ташкил этишади.

Партия сафига янгидан кирувчиларнинг деярли ҳар уч нафаридан бири умумий қилиб айтиладиган «хизматчи» категориясига мансубдир. Партия бугунги кунда ўз сафларига фан-техника тараққиётини таъминловчи — янги техника ва технологияни ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш билан банд бўлган мутахассисларни, фан арбобларини қабул қилишга эътибор бермоқда. Партия аъзоси бўлган хизматчилар сони беш йил ичида 567 мингга ошди ва шу йилнинг бошларида 8.204.433 кишига етди. Бу партия составининг 43,2 процентини ташкил этади. Мазкур категориядаги юксак ном эгаларининг тўртдан уч қисми — инженерлар, агрономлар, ўқитувчилар, врачлар, илмий ходимлар, адабиёт ва санъат арбоблари эканлиги диққатга сазовордир.

АМАЛДАГИ АНЪАНА

Партиянинг бугунги куни учун ҳам, келажаги учун ҳам унинг сафига ёшлар қўшилиши, айниқса, муҳимдир. Анъана шундай: кейинги ўн йил мобайнида партия сафига қабул қилинганларнинг қарийб тўртдан уч қисмини комсомоллар ташкил этди, ҳар беш кишидан тўрт нафари эса 30 ёшгача бўлган ёшлардир. Коммунистларнинг бу ёшдаги категорияси эндиликда 3 миллион 350 минг кишидан иборат ёки умумий составнинг 17,6 процентини ташкил этади.

Партияда хотин-қизларнинг салмоғи доимо ўсиб бормоқда. Кейинги йилларда партия сафларига қабул қилинаётганларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи хотин-қизлардир.

Коммунистларнинг маълумотидаги ўзгаришлар ҳам партия сифат составининг доимий яхшиланиб бораётганини кўрсатади. Агар 1971 йилда олий маълумотли коммунистлар сони 2,8 миллион киши бўлса, 1981 йилда — деярли 4,9 миллион киши, ҳозир эса, 6 миллион кишидан зиёддир ёки 31,8 процент коммунист олий маълумотлидир. Қарийб 8,5 миллион киши ўрта маълумотга эга. Тўлиқсиз ўрта ва бошланғич маълумотли коммунистлар ҳиссаси йилдан-йилга сезиларли даражада камайиб боряпти. Шу билан бирга олимларнинг партиядаги сафи ўсиб бормоқда. Шу йилнинг бошларида партия сафларида 239.381 фан кандидати ва 30.954 фан доктори бор эди. Беш йил ичида партия сафларида илмий даражали фан кандидатлари сони 36 минг нафарга, фан докторлари сони эса 4,8 минг нафарга ошди.

КПССнинг характерли хусусияти — унинг состави кўп миллатли эканлигида. Бизнинг партиямиз интернационалистларнинг пролетар революцион ташкилоти сифатида дунёга келди. У айнан шу руҳда ривожланмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Барча иттифоқдош республикаларнинг Компартиялари ҳам туб аҳоли вакиллари ҳисобига, ҳам мамлакатимизда яшовчи ўнлаб бошқа миллат ва элатларнинг вакиллари ҳисобига сон жиҳатдан ўсди. Партия сафида рус миллатига мансуб 11,2 миллион кишидан (1946 йилда уларнинг ҳиссаси 67,8 процент бўлган бўлса, ҳозир 59,1 процентдир) ташқари 3 миллиондан зиёд украин, 726 минг белорус, 465 минг ўзбек, 388 минг қозоқ, ҳаммаси бўлиб эса, рус бўлмаган миллатларнинг саккиз миллионга яқин (1973 йилда улар 5,8 миллион киши эди) вакили бор. КПСС ўз сафига бугунги кунда мамлакатимизнинг юздан зиёд миллат ва элатига мансуб вакилларни бирлаштирган.

САФЛАР СОФЛИГИ УЧУН

Партия ўз аъзоларидаги юксак сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий фазилатларни, ҳалоллик ва виждонийликни, коммунизм қурилишига ўз кучини сарфлашга шайликни қадрлайди. У ўз сафларининг софлиги учун ғамхўрлик қилади, партияга мансабпарастлик ёҳуд бошқа ғаразли мақсадда кирувчи тасодифий кишилар йўлига ғов солади.

КПСС Устав талабларини ва партиявий ахлоқни бузувчилардан қатъий халос бўлиши учун ҳам ўз сафлари ва ўз обрўсини мустаҳкамлайди. Кейинги йилларда партия ташкилотлари партия ва давлат интизомига қатъий риоя қилиниши учун талабни кучайтирдилар, ахлоқ нормаларининг бузилиши фактларини кескинроқ баҳолайдиган бўлдилар. Натижада сўнгги икки съезд ўртасидаги давр мобайнида ножўя хатти-ҳаракатлари билан коммунист номига доғ туширган 430 мингга яқин киши партия сафидан чиқарилди. Бундан ташқари, 101 мингдан зиёд аъзоликка кандидат КПСС аъзолигига қабул қилинмади, улар ёш коммунистга қўйиладиган юксак талабларга мувофиқ масъулиятли синовдан ўта олмадилар.

КПСС XXVII съездида таъкидланганидек, партия бундан буён ҳам коммунистнинг соф ва ҳалол қиёфаси учун изчил кураш олиб бораверади, унинг номини обрўсизлантирувчи кишилардан ўз сафларини қатъият билан тозалайверади.

Дмитрий ГАЙМАНОВ,
АПН шарҳловчиси.

Шу кунларда Тошкентда Бернулли номидаги математик статистика ва эҳтимоллар назарияси жамиятининг биринчи умумжаҳон конгресси ўтяпти. Математиканинг мазкур соҳаси бўйича республикамизда катта илмий мактаб яратилган. Олимларимизнинг бу борада эришган ютуқлари илмий жамоатчилик томонидан эътироф этилмоқда. Шу туфайли Бернулли номидаги жамиятнинг халқаро конгрессини ўтказиш учун Тошкент шаҳри танланганини бежиз эмас.

Конгрессда қарийб беш юзга яқин чет эллик ва етти юзга яқин совет мутахассислари иштирок этмоқдалар.

СУРАТДА: конгресс қатнашчилари Тошкентда очилган халқаро китоб кўргазмасини кўздан кечиришмоқда. (Чапдан ўнгга, олдинги қаторда) Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти П. Ҳабибуллаев ва СССР Фанлар академиясининг академиги Ю. Прохоров (Москва).

Р. ШАГАЕВ, А. КОШКИН фотоси (ЎзТАГ).

САБЗАВОТДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига ўзларининг муносиб улушларини қўшишга ҳаракат қилаётган Ёзёвон районидаги «Ёзёвон» совхози деҳқонлари дастлабки меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Меҳнаткашлар дастурхонига 330 тонна ўрнига 380 тонна сабзавот етказиб берилиб, бу борадаги йиллик план барвақт бажариб қўйилди.

Эришилган бу ғалабага «КПСС XXVI съезди» ва «Хонобод» бўлимларининг Ғуломжон Ҳошимов, Эгамберди Латипов Юсуфжон Жўраев, Бозорбой Абдулазизов ўртоқлар раҳбарлик қилган коллективлари ўзларининг муносиб улушларини қўшдилар.

Сабзавоткорлар беш йилликнинг дастлабки йилида эл дастурхонига планга қўшимча яна 200 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилдилар.

А. МАДРАҲИМОВ.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

Чет эл матбуотининг асосий мавзулари

Жаҳон газеталари саҳифаларида

М. С. Горбачевнинг «Руде право» газетаси бош редактори саволларига қайтарган жавоблари жаҳон матбуотининг асосий мавзуи бўлиб қолди.

Чехословакиядаги газеталар жавобларнинг тўла текстини биринчи саҳифаларида босиб чиқарди. «Руде право» газетаси жавоблар тексти олдидан қуйидаги изоҳни берди: М. С. Горбачев жавоб қайтарган саволлар Чехословакия меҳнаткашлари ва жаҳон жамоатчилиги кўпчилик қисмининг диққат марказида турибди. Гап инсоният ҳаёти билан боғлиқ бўлган энг муҳим проблемалар ҳақида бормоқда. Совет раҳбари ҳозир дунёда жамғарилган баҳайбат ядро аслаҳахонасини батамом тугатишга қандай қилиб эришиш мумкин, деган саволга жавоб берди. Совет Иттифоқи сарфлаётган куч-ғайратлардан кузатилган мақсад реал қуролсизланиш сари бирдан-бир тўғри йўлдан қандай қилиб реал қадам қўйиш мумкинлигини кўрсатишдан иборат.

Болгариядаги «Работническо дело» газетасининг таъкидлашича, Совет Иттифоқи ядро уруши хавфи реал бўлиб қолганлигига яна эътиборни қаратди, ядро қуролини тугатиш, бу йўлдаги биринчи қадам сифатида эса ядро синовларини тўхтатиш йўли билангина бу хавфни даф қилиш мумкин. Совет Иттифоқи, деб ёзади Венгриядаги «Непсабадшаг» газетаси, ҳамманинг хавфсизлиги ва кескинликни чинакам юмшатиш манфаатлари йўлида ядро уруши хавфини суриб юбориш учун музокараларни ўрнидан жилдириш ниятидадир. Ядро синовларини тўхтатишга, бу синовларни батамом тақиқлаш тўғрисида тезроқ шартнома ишлаб чиқишга муносабат ҳозир энг йирик ядродор давлатлардан ҳар бири қуролсизланишга, халқаро хавфсизликка, тинчлик ишига ҳақиқатан ҳам нақадар жиддий ёндашаётганлигининг энг ишонарли кўрсаткичи бўлиб қолди, деб таъкидлайди газета.

Чехословакиядаги «Праце» газетаси «Тинчлик ва ҳамкорлик конгресси» сарлавҳаси остида касаба союзларининг бўлғуси Жаҳон конгрессига бағишланган мақола босиб чиқарди. Конгрессда муҳокама қилиниши лозим бўлган вазифалар орасида Ер юзида тинчликни сақлаб қолиш, ядро уруши хавфини тугатиш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилиш вазифаси биринчи ўринда турибди, деб таъкидлайди газета. Касаба союзлари АҚШ маъмурияти тузаётган «самовий урушлар» режаларига зўр ғайрат билан қаршилик қилмоқда. Ядро уруши хавфига қарши меҳнаткашларнинг ва касаба союзларининг курашини активлаштириш учун Совет тинчлик ташаббуслари муҳим омилдир, деб уқтиради газета.

(ТАСС).

ДОҲИЙ ҚАДАМЖОЛАРИ БЎЙЛАБ

● ВАРШАВА. Польша Халқ Республикасида Ленин қадамжолари бўйлаб 31-анъанавий халқаро юриш бошланди. Бу юришнинг Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакиядан келган 3,5 минг қатнашчиси учун жаҳон пролетариатининг доҳийси яшаган ва ишлаган Польша жанубидаги жойлар орқали ўтадиган 36 та маршрут тайёрланди. Юриш 13 сентябрь куни Закопане шаҳрида тугайди.

(ТАСС).

АҚШнинг БМТга хуружи

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ БМТ Бош ассамблеясининг 41-сессияси бошланишига бир неча кун қолганда жаҳондаги давлатларнинг энг нуфузли мана шу ташкилотига яна шиддатли хуружлар қилди. «Херитиж фаундейшн» деб аталмиш «тадқиқот» ташкилоти сиёсий доиралар ва Рейган маъмурияти билан мустаҳкам боғланиб, БМТ фаолияти тўғрисида туҳмат-бўҳтонлар билан тўлиб-тошган доклад «эълон қилди» ва ундан «туб ислоҳотлар» ўтказишни талаб этди.

БМТ Бош секретарининг вакили мазкур ҳужжатни «асоссиз» деб баҳолади. Ҳужжатда, шунингдек «Херитиж фаундейшн» раҳбарларининг матбуот конференциясида айтган гапларидан шу нарса яққол кўриниб турибдики, БМТда ҳозирги замоннинг энг муҳим масалалари юзасидан, шу жумладан, тинчликни ва халқаро хавфсизликни таъминлаш масалалари, қуролсизланиш, иқтисодий ва социал проблемалар юзасидан асосий кўпчилик давлатлар қабул қилаётган деярли барча қарорлар Америка реакциясига мақбул бўлмаяпти.

Сурбетларча билдирилган «тавсиялар»га бўйсунилмаган тақдирда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига мазкур ташкилотнинг келгусида АҚШда бўлиши, унинг миллий ёки халқаро манфаатларига хизмат қилмаслиги тўғрисида қарор қабул қилиниши мумкинлиги», турли маъмурий ва молиявий жазо чоралари кўрилиши ҳақида ошкора дағдаға қилинмоқда. (ТАСС).

НИКАРАГУА ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

МАНАГУА. Никарагуа ҳукуматининг Марказий Америкадаги можарони бартараф этишга қаратилган тинчликсеварлик куч-ғайратлари Никарагуа халқига қарши манфур урушни авж олдираётган Рейган маъмуриятининг агрессив сиёсатига тўқнашмоқда, деди республика вице-президенти Серхио Рамирес. У «Радио Сандино» радиостанцияси мухбири билан суҳбатда Вашингтон аксилинқилобчи тўдаларга тўғридан-тўғри ҳарбий ёрдам сифатида 100 миллион доллар берганлиги муқаррар равишда регионда тангликнинг кучайишига олиб келади, деб таъкидлади. (ТАСС).

Телетайп лентасидан

● ХАРАРЕ

Жанубий Африка Республикасидан олинган хабарларга кўра, Дурбан шаҳрининг атрофларида ирқчилар охранкасининг агентлари апартеид сиёсатига қарши норозилик намойишларининг қатнашчиларидан яна тўрт нафар африкаликни отиб ташлаганлар. Йоханнесбургнинг қора танлилар яшайдиган шаҳар атроф — Соуэтода ҳам полициянинг аҳоли билан тўқнашувлари юз берди. Жазо отрядлари неча бор қурол ва кўздан ёш оқизадиган газ ишлатдилар. Ҳатто расмий маълумотларга кўра, мамлакатда фавқулодда ҳолат жорий этилганидан бери шу йил июнь ойида 300 га яқин киши ҳалок бўлган.

● ДЕҲЛИ

Ҳиндистон пойтахтининг баъзи районларида шовинистик ташкилотлар диний жамоа негизида тўқнашувлар чиқардилар. Ҳиндистонга қарши шиорлар билан чиққан экстремистлар ўт қўйиш ва ур-йиқитлар қилдилар, жамоат транспорти ишини тўхтатиб қўйдилар. Полиция билан тўқнашувлар натижасида неча ўнлаб киши яраланди, тартибсизликларни чиқарган 30 дан ортиқ киши қамоққа олинди. Ғалаёнлар бўлиб турган районларга хавфсизлик кучлари ва ҳарбийлаштирилган отрядларнинг қўшимча бўлинмалари олиб келинди, шаҳар кўчаларида полициянинг кучайтирилган нарядлари соқчилик қилиб юрибди. ПТИ агентлигининг хабар беришича, аҳвол маъмурларнинг назоратида турибди.

(ТАСС).

КАРОЧИ АЭРОПОРТИДАГИ МОЖАРО

ДЕҲЛИ. Карочи аэропортида террорчилар пассажир авиалайнерини эгаллаб олишларидан мақсад қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Харареда ўтаётган VIII конференцияси ишидан халқаро жамоатчиликнинг диққат-эътиборини чалғитишдан иборат бўлган. Маълумки, бу анжуман қатнашчилари Америка империализмининг мустақил мамлакатлар ва халқларга қарши жиноятларини кескин қоралаган эдилар. Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий кенгаши марказий секретариатининг бу ерда тарқатилган баёнотида шу фикр таъкидланади. Карочидаги қароқчиларча ҳужум билан Ливия шаънини булғаш ва Қўшма Штатлар ана шу мустақил давлатга яна ҳужум қилиши учун бир баҳона сифатида фойдаланишни истаган эдилар, деб уқтирилади баёнотда.

(ТАСС).

«ОЛТИН КУЗ» ОҲАНГЛАРИ

Ўзбекистоннинг концерт заллари ва театрлари, маданият саройлари ва клубларини скрипка ва пахта чаноғидан иборат эмблема безаб турибди. Серқуёш ўлканинг меҳмондўст заминида яна музика байрами бошланди. «Тошкентнинг олтин кузи» Бутуниттифоқ санъат фестивали очилди. 10 сентябрь куни В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида фестивалнинг тантанали очилиш маросими бўлди. Ўзбекистон ССР давлат симфоник оркестри ижросида Д. Шостаковичнинг «Байрам увертюраси» билан бошланган қардош республикалар санъат усталарининг қўшма концерти фестивалнинг ўзига хос муқаддимаси бўлди.

«Олтин куз» санъат фестивалининг программаси қизиқарли ва хилма-хилдир. Фестивалда таниқли санъат усталари, халқаро ва Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари иштирок этадилар.

Бундан илгари бўлиб ўтган барча тўрт фестивалда совет санъатининг кўп миллатли характери, ижрочилик маҳоратининг равнақи намойиш этилган эди. Бу галги фестиваль ҳам ана шу анъаналарни кўпайтиришга, СССР халқлари маданиятларининг ўзаро таъсири ва бир-бирини бойитишига кўмаклашиши лозим.

Турли тилларда янграйдиган дўстлик, партия, севимли Ватанимиз ҳақидаги куй ва қўшиқлар республикамиз меҳнат симфонияси маромига ҳамоҳанг бўлиб кетмоқда. Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида фестиваль оҳанглари янграйди. Ўн кун мобайнида санъат усталари ишчи ва қишлоқ клубларида, қурилиш майдонларида, дала шийпонларида, ўқув юртларида бўладилар. Байрам қатнашчилари саноат корхоналари ва қурилишларнинг меҳнатчиларига, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили ҳосилини териб олаётган пахта далаларининг қаҳрамонларига, республикамизнинг барча меҳнаткашларига интернационал совет маданиятининг маънавий бойлиги акс этган энг яхши музика асарларини туҳфа этадилар. (ЎзТАГ).

Бу фестиваль совет музика, вокал ва хореография санъатини пропаганда қилади. Санъат байрами республикамизга бешинчи марта ташриф буюрди. Халқаро ва Бутуниттифоқ учрашувлари ўтказиладиган маскан — В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида очилган фестиваль бутун республика бўйлаб давом этади. Шаҳар ва қишлоқларимизда ўзининг ажойиб ижрочилиги билан танилган бадиий коллективлар, хушовоз хонандалар, моҳир раққоса ва созандалар концертлар беришади. Санъат байрамига ташриф буюрган қардошларимиз билан томошабинларнинг учрашувлари бўлиб ўтади. Совет музика, вокал ва хореография санъатида кейинги йилларда яратилган оригинал куй, қўшиқ ва рақслар намойиш этилади.

«Тошкентнинг олтин кузи» фестивали эндиликда Бутуниттифоқ санъат анжуманларининг нуфузлиларидан бири сифатида эътироф этилган. Ҳозирга қадар ўтказилган фестивалларда мамлакатимиздагина эмас, балки, бутун жаҳонда кенг танилган бадиий коллективлар, уста санъаткорлар иштирок этишди. Ленинград Академик комедия театри, СССР Давлат симфоник оркестри, СССР халқ рақс ансамбли, Сибирнинг Красноярск рақс ансамбли спектакллари ва концертлари кун-кеча эшитганимиздай, кўрганимиздай ёдимизда, кўз ўнгимизда. Тошкентда, республикамизнинг йирик шаҳарларида Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Молдавия, Закавказье республикалари, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистоннинг машҳур ашула ва рақс ансамбллари, халқ чолғу оркестрлари ва хор коллективлари ўз маҳоратларини намойиш этишган. Мамлакатимиз автоном республикалари ва областларининг концерт группалари ҳам диёримизга ташриф буюришди. И. Моисеев, Е. Светланов, М. Годенко, А. Соловьяненко, И. Колпакова, Е. Райков, Б. Минжилкиев, Ю. Гуляев, З. Хонларова, Ж. Муродов, Л. Имонов, А. Кааль, В. Норейко, В. Климов, В. Спиваков, Л. Власенко каби моҳир санъаткорларнинг ижоди, куй ва қўшиқлари, рақслари «Тошкентнинг олтин кузи» фестивали файзига файз, руҳига руҳ қўшди. Фестивалларда чет эллик меҳмонлар ҳам қатнашдилар.

Ўтган фестиваллар биринчи навбатда халқимизни қардош республикалар бадиий коллективлари ва ижодкорларининг изланишлари билан таништирди. Айни вақтда санъат анжумани ўзаро ижодий алоқалар ва ҳамкорликларни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшмоқда. Тошкент фестивали сабаб бўлиб жуда кўп ансамбллар бир-бирлари билан мунтазам алоқа қилишадиган бўлишди. Республикамиз вокал ва хореография санъатининг намояндалари қардош республикаларда ижод қилаётган ҳамкасблари билан ўзаро тажрибалар алмашмоқдалар. Репертуарларнинг ранг-баранглашувида, ижрочилик маҳоратларининг юксалишида ҳам анъанавий фестивалнинг аҳамияти қимматлидир.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК БАЙРАМИ

М. АҲМЕДОВА,
Ўзбекистон ССР маданият министри, фестиваль ташкилот комитетининг раиси.

●

Фестиваль кунлари санъаткорлар ижоднинг долзарб мавзулари, муаммолари хусусида батафсил фикрлашиб оладилар. Ана шундай дўстлик давраларига Ватанимиз бадиий маданиятининг ривожланишига муносиб ҳисса қўшган санъат арбоблари таклиф қилиняпти. Ижодий режалар ўртоқлашиляпти. Янги асарлар дўстона муҳокама қилиняпти. Ҳамкорликда яратилган қўшиқ ва рақслар қардошлик давраларида назардан ўтказилмоқда. Бу алоқалар, тадбирлар бутун совет маданиятининг ривожланишига қўшилган ўзига хос ҳисса бўлиб қолади.

Бешинчи фестиваль қардош халқлар маданий алоқаларининг конкрет ижодий натижаларини кўрсатади. Буни фестиваль иштирокчилари мисолида кўриш мумкин. Масалан, Украина ССРнинг П. Вирский номидаги Академик рақс ансамбли ва Тожикистон ССРнинг «Лола» Давлат рақс ансамбли билан бизнинг «Баҳор» ансамбли, Молдавия ССРнинг «Дойна» Академик хор капелласи билан Ўзбекистон хор капелласи ўртасидаги ўзаро алоқалар ва ҳамкорликлар кўпчиликка маълум. «Лола» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери, СССР халқ артисти Ғ. Валломатзода Тамарахонимни ўзининг устози деб билади. СССР халқ артисти О. Бардина ўзининг ижодий фаолиятини Ўзбекистонда бошлаган, шу ерда унинг ёрқин, ўзига хос хонандалик маҳорати шаклланган. Литва ССР халқ артисти И. Милькавичюте илк марта Тошкентда Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати бўлган. Ўнлаб янги асарлар фестиваль кунлари композиторлар, шоирлар ва артистларнинг ҳамкорлигида яратилган. Бу асарлар биринчи навбатда дўстлик ва қардошлик, она-Ватанга муҳаббат туйғуларини тараннум этади.

Бутуниттифоқ фестивали аудиторияси — бутун республикамиз, унинг областлари ва йирик саноат марказларидир. Меҳнаткашларни севимли артистлар билан театрлар ва концерт залларидагина эмас, бевосита заводлар ва фабрикалар цехларида, қурилиш майдончаларида, дала шийпонларида ҳам ҳаяжонли учрашувлар кутмоқда. Худди шу ерларда янги асарлар тингловчиларга ҳавола этилади. Томошабинлар ўзларининг тилакларини, истакларини изҳор қилиш имкониятига эга бўладилар.

Масалан, Фарғона водийси санъат мухлислари украиналик рақс усталарининг маҳоратини томоша қилишса, самарқандлик, қашқадарёлик қўшиқ ва рақс мухлислари «Лола» билан учрашадилар. Жиззах ва Сирдарё областида Шимол халқларининг илҳомбахш рақслари намойиш қилинади. Молдавиянинг «Дойна» хор капелласи Бухоро ва Навоий областларида концертлар беради. Бошқа областлар, шунингдек, Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашларини ҳам завқли томошалар кутмоқда.

Қардошларимиз — Бутуниттифоқ санъат фестивали қатнашчилари бу гал ҳам ўзларининг энг яхши куй, қўшиқ ва рақслари билан ташриф буюришди. Улар Тошкентнинг олтин кузи янада файзли ўтишига ҳисса қўшишмоқчи. Бундан биз, ўзбекистонликлар хурсандмиз. Шу боисдан республикамизга келган дўстларимизга, қардошларимизга «Хуш келибсиз, азизлар!» деймиз.

Ишончимиз комилки, бешинчи фестиваль ҳам аввалгиларидек дўстлик ва қардошлик байрамига айланади, ўзаро ижодий алоқалар ва ҳамкорликларни мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшади.

ЮРАК УРИШИ ОЛИСДАН ЭШИТИЛАДИ

Навоий область касалхонасининг медиклари область марказидан олисдаги беморнинг юрак уришини телефон орқали тинглай оладилар. Бу ерда дистанцион саломатлик хизмати тузилди.

Эндиликда неча ўнлаб километр олисдан туриб, район касалхоналари беморларини текшириб чиқиш, кардиограммаларни сим орқали қабул қилиб олиш мумкин бўлади.

Дистанция саломатлик хизмати туфайли навоийлик врачлар Тошкентдаги республика кардиология илмий-тадқиқот институтидан маслаҳатлар олиб турмоқдалар.

(ЎзТАГ мухбири).

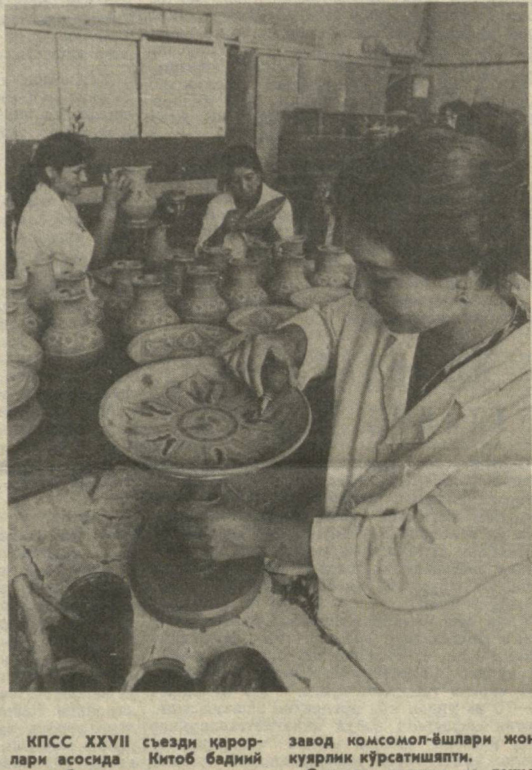

КПСС XXVII съезди қарорлари асосида Китоб бадиий сопол буюмлар заводида маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнлари тубдан янгиланмоқда. Участкалар реконструкция қилинмоқда. Шу туфайли аҳоли учун буюмлар ишлаб чиқариш кўпайиб боряпти. Бу ишларда завод комсомол-ёшлари жонкуярлик кўрсатишяпти.

Суратда: техника ва технологияни takомиллаштиришга муносиб ҳисса қўшаётган илғор ишчилар—ВЛКСМ аъзолари Шаҳодат Зиёдова, Зебо Ҳасанова ва Замира Турсунова.

Ш. Шаропов фотоси (ЎзТАГ).

ҲАЛОКАТ ВА ЖАСОРАТ

«АДМИРАЛ НАХИМОВ» ПАССАЖИР ПАРОХОДИДА САФАРГА ЧИҚҚАН САМАРҚАНДЛИК ТУРИСТЛАР ҲУЗУРИДА

●

Бердиевларнинг хонадони Самарқанддаги Чорраҳа даҳасида жойлашган. Эшик кун бўйи очиқ. Қариндош-уруғлар, таниш-билишлар ҳол-аҳвол сўраб келишмоқда. Нуроний отахон Нуриддин Бердиев билан меҳрибон онахон Хурсанд ая нуридийдалари Нажмиддиндан кўз узишмайди. Унинг сўзларини диққат билан тинглашади.

— Мен мактабдошим, кейинчалик Самарқанд медицина институтида бирга таҳсил олган дўстим Абдувакил Воҳидов билан сафарга чиққандим, — деб ҳикоя қилади Нажмиддин. — Иккимиз ҳам медицина ходимлари касаба союзи область комитетидан йўлланма олдик. Группамиз 23 август куни Самарқанддан сафарга чиқди. Бир ҳафта Одессада бўлиб, сўнг Ялтани томоша қилдик. 29 август куни кечқурун Новороссийскка йўл олиб, эртасига Қаҳрамон шаҳарга етиб келдик. Абдувакил билан «Смена» кинотеатрида «Спартак» фильмини томоша қилдик. Пароходда турли маданий тадбирлар ўтказилди.

У ичкари ҳонадан муқоваси қалин китобни олиб чиқди. Китоб саҳифалари бужмайиб, сарғая бошлаган эди.

— Ўшанда, 343-каютада шу китобни ўқий бошлагандим. Афсоналарга қизиқаман. «Қадимги юнон афсоналари»ни олиб кетишим ҳам шундан. Китобни варақлаб, 105-бети букланганлигини кўрдик. Демак, шу жойга етганда воқеа юз берган...

— Жой янги бўлганиданми, анча вақтгача уйқим келмади, — деб давом эттиради Абдувакил Воҳидов. — Бирдан пароходга нимадир қаттиқ урилди. Кучли силкиниш юз берди. Иллюминаторни беркитдим. Пароход мувозанатни йўқота бошлади. Нажмиддинни, сўнг ҳамхонамиз — украиналик Ярославь Максимовни уйғотдим. Улар бир дақиқа ҳеч нарсани англолмай туришди. Қўлларига қутқарув нимчасини тутқаздим. Яна учта нимча бор эди. Уларни ҳам олиб, юқорида, ўзларини сувга отаётганларга бердик. Кўпчилик уйқуда эди. Каюталар эшикларини тақиллатишга тўғри келди. Пароход тобора оғиб борарди. Аввал Нажмиддин ўзини сувга отди. Кейин мен. Бироз суздик. У мени чақирганини эшитдим. Пароход чўкиб бўлди. Чўкишдан кейиноқ юзага келган гирдоб, сув юзида қалқиб турганларни ҳам комига торта бошлади. Қанчалик ҳаракат қилмай, бўлмади. Чўкдим. Кейин қутқарув нимчасининг хосиятими, яна юзага чиққанимни сездим. Бошим нимагадир урилди. Билсам тахта экан. Ўзимга келганимда: «Қутқар... қутқар», деган қичқириқни эшитдим. Чўкаётган хасга ёпишади, деганлари шу бўлса керак-да. Икки аёл мени маҳкам ушлаб олишган эди. Ўзимни қўлга олиб, ҳаракатга тушдим. Уларни ҳам тортиб, резина қайиқ томон суза бошладим. Тўнтарилиб қолган қайиқ устига бир неча киши чиқиб олибди. Биз ҳам қайиқнинг бир четидан тутиб турдик.

Бу пайтда Нажмиддин узоқда эди. У ҳам бир қизча ва жувонни чўкишдан қутқарди. Уларни сувда қалқиб турган паралон ўриндиққа рўпара қилди. Кейин бошқаларни...

— Новороссийсклик одамларга минг раҳмат, — дейди Н. Бердиев. — Худди болаларини ардоқлагандек, бизни сийлашди. Қайноқ чой тутиб, қувватга киритишди. Қарасам, ёнимдаги аёлнинг қўлидан қон сизиб турибди. Врачлигимни қилдим. Дарров ёрдам кўрсатдим.

Самарқандлик мактабдошлар тонгга яқин Новороссийск меҳмонхонасида бир-бирларини топишди. Ўзаро кўришмаганларига кўп йил бўлгандек, бағриларига отилдилар. Дўстлик, меҳр-оқибат қадри ошиб кетганди.

— Бизга катта ғамхўрлик кўрсатилди. Ювинтиришди, кийинтиришди. Медицина назоратида бўлдик. Сўнг овқатлантириб, йўл харажатларимизни ҳам беришди. Самарқандга қайтдик, — дейишди улар. — Икки фарзанди ва умр йўлдоши билан сафарга борган В. Габрилиянц рафиқаси шамоллагани учун ўша ерда қолди. Самарқандлик Сайёра Йўлдошева, каттақўрғонлик Антонина Цзенлар ҳам сузишни билмасаларда, бошқалар кўмагида омон қолишди.

Улар қадрдон Самарқандга 2 сентябрь куни ярим тунда келишди. Областда махсус комиссия тузилиб, туристларнинг оилавий шароитлари ўрганилмоқда, уларга моддий-маънавий ёрдам кўрсатилмоқда. Истаганларга санаторийга йўлланмалар берилмоқда. Ҳозирча икки киши «Ботаника» санаторийсига жўнаб кетди.

...Кутилмаган тасодиф, ҳалокатда ўзини йўқотиб қўймаган совет кишилари жасорат кўрсатдилар. Улар кутилмаган воқеа гирдобида ўзига хос имтиҳондан ўтишди.

М. ЖАҲОНГИРОВ.

УЧИНЧИ ҒАЛАБА

«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси М. МУҲИДДИНОВ Ленинграддан хабар қилади

Реванш матчида салкам ўн кунга чўзилган танаффусдан сўнг бошланган иккинчи қисм ўйинларининг олдингисидан ҳам қизғин ва кескинроқ ўтаётганлигининг сабаби маълум: иштирокчиларнинг мавқеи шуни тақозо этиб турибди.

Ленинграддаги биринчи, умуман эса 13-учрашувда қора доналарни сурган жаҳон чемпиони олтинчи бор грюнфельд ҳимоясини танлади. Ўнинчи юришгача ўйиннинг бошланғич қисми худди учинчи партиядагидек кечди. Шу ерда Карпов активроқ ўйин планини ишга солди. Кўп ўтмай, тахтада деярли симметрик ҳолат юзага келиб, вазиятга жон киритиш жуда қийин бўлиб қолди. Лекин бошқалардан фарқли ўлароқ ушбу баҳс иштирокчилари ташаббусга эришиш ва курашни чигаллаштириш йўлини топдилар. Роппа-роса беш соат давом этган жанг гоҳ у, гоҳ бу томоннинг афзаллигида ривожланиб, охири дурангга имзо чекиш билан тугади. Қилинган 40 юришга иккала томон ҳам бир хил вақт — 2,5 соатдан сарфлади.

14-учрашувда Каспаров шоҳи олдидаги пиёдасини икки хол олға суриб, курашни бошлади. Испанча партия қўлланди. Карпов тренер-секунданти, москвалик халқаро гроссмейстер И. Зайцев амалиётга киритган вариантни танлади. Бунда қоралар оддий ҳимоя чоралари билан чегараланиш ўрнига марказда ва тахтанинг ўнг томонида активлик кўрсатишга интилади. Оқларнинг вазифаси эса рақиб шоҳини нишонга олишдан иборат. Аммо муқобил режани амалга ошириш учун томонлардан кўп куч талаб этилади.

Карповнинг 12-юриши ўтган йилги матчнинг бешинчи партиясидагидан ўзгача бўлди. Марказ вақтинча ёпилгач, жанг жараёни ҳам бошқача тус касб этди. 18-юришда Каспаров янгилик ишлатиб, вазиятни янада мураккаблаштириб юборди. Курашнинг дастлабки икки соатида 21 юриш қилинган бўлса, кейинги 1 соатда атиги 2 юриш билан чекланилди. Бу кескинликдан нишона эди. 30-юришдан бошлаб суръат тезлашди. Шунгача ва бундан кейин қилинган юришларнинг қайси бири ёмон эканлигини ҳозирча ҳеч ким айтиб беролгани йўқ. Аммо кечиктирилган қуйидаги позицияда оқларнинг устунлиги яққол кўриниб қолган эди.

Юриш оқлардан эди. Каспаров 41-контрол юришини ёзиб қўйганди. Лекин Карпов юришни давом эттирмай мағлубиятни тан олди. Чемпион икки очко ўзиб, ҳисоб — 8:6 бўлди.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ САНАСИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, республика Журналистлар союзи, Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти, ЎзТАГ билан биргаликда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига «Ўзбекистон — жонажон ўлкам» фотокўргазмасини ўтказишга қарор қилди. Кўргазма стендлари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси павильонларининг бирида жойлашади.

Кўргазманинг мақсади — Советлар ҳокимияти йилларида Ўзбекистон экономикаси, фанн ва маданиятининг равнақини, кишилар ҳаётида рўй берган чуқур ўзгаришларни, республика меҳнаткашларининг КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш, халқ хўжалигини интенсивлаш, мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш учун курашни ҳужжатли ва бадиий фотография воситалари билан акс эттиришдан иборатдир.

Кўргазмада оммавий ахборот органларида ишлайдиган профессионал фотожурналистлар, шунингдек, фотоҳаваскорлар қатнаша оладилар.

Энг яхши фотоишларнинг авторлари учун қуйидаги рағбатлантириш тадбирлари таъсис этилган: Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг I даражали дипломлари (100 сўм мукофот билан), Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг II даражали дипломлари (50 сўм мукофот билан) ва медаллари, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Ўзбекистон Журналистлар союзи, Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг фахрий ёрлиқлари ва дипломлари.

Фотосуратлар (50x60 сантиметрдан кичик бўлмаган ва 60x90 сантиметрдан катта бўлмаган), негативлар ва контрол печат қилинган суратлар танлаб олиш учун 1986 йил 10 октябргача қуйидаги адресга: 700084, Тошкент, Хуршид кўчаси 6, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига келтириб берилиши мумкин.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

БОЛАЛАР— КЕЛАЖАГИМИЗ, ҲАММАСИ БОЛАЛАР УЧУН!

1986 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ

КЎНГИЛЛИ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИШНИНГ ЯНГИ ТУРИ — КУНДУЗГИ УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИ ЎҚУВЧИЛАРИНИ БИР ЙИЛ МУДДАТГА БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СТРАХОВАНИЕ ҚИЛДИРИШ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ.

Страхование шартномаси мактаб орқали ҳар йилнинг 1 сентябридан 30 сентябригача бўлган вақт ичида ўқувчининг ота-онаси ёки қариндош-уруғлари (страхование қилдирувчилар) томонидан тузилади. Страхование қилдирувчилар бир йил учун 2 сўм ҳажмида страхование взносини нақд пул билан страхование агенти — ваколат берилган мактаб ходимларидан бирига тўлайдилар. Ана шундан сўнг уларга белгиланган формадаги страхование гувоҳномаси топширилади.

Страхование шартномасига кўра мактаб ўқувчиси бахтсиз ҳодиса сабабли жароҳатланиш натижасида ўз саломатлигини йўқотгани тақдирда бутун йил мобайнида (каникуллар ҳам шу ҳисобга киради) — 1 сентябрдан келгуси йилнинг 31 августигача, шунингдек, унинг бошқа умумий таълим мактабига ўтиши, жумладан, бошқа район ва шаҳардаги янги турар жой адресига кўчиб ўтиши вақтида ҳам 1000 сўмга страхование қилдирилган ҳисобланади.

Ана шундай шартномага кўра Давлат страхование инспекцияси страхование қилдириш ҳодисаси рўй бериши билан ўқувчининг ота-онасига ёки бошқа қариндош-уруғларига страхование пулини ёки унинг маълум қисмини тўлашлари шарт.

Страхование қилдиришнинг мазкур тури ҳақида батафсил ахборот олиш учун Госстрахнинг исталган инспекцияси ёки бола таълим олаётган умумий таълим мактабига мурожаат этиш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ БОШ БОШҚАРМАСИ.

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА 14, 16 СЕНТЯБРЬ, СОАТ 21.00 да

СССР Халқлари IX Спартакиадаси программасидаги енгил атлетика бўйича мусобақаларнинг тантанали очилишига бағишлаб

ҚАТТА БАДИИЙ-СПОРТ БАЙРАМИ ЎТКАЗИЛАДИ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА БЎЙИЧА МУСОБАҚАЛАРДА ЖАҲОН ВА ЕВРОПА ЧЕМПИОНЛАРИ ИШТИРОК ЭТАДИ.

Байрам программасида халқаро ва Бутуниттифоқ конкурсларнинг лауреатлари: НАТАЛЬЯ НУРМУХАМЕДОВА, МАНСУР ТОШМАТОВ, КОЗИМ ҚАЮМОВ; Хушовоз хонанда НАСИБА АБДУЛЛАЕВА

Халқаро ва Бутуниттифоқ конкурсларнинг лауреати

«ЯЛЛА» ВОКАЛЬ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

«САДО» ВОКАЛЬ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Совет цирки етакчи артистларининг чиқишлари

Стадион территориясида спорт товарлари ва ёдгорликлар савдо ярмаркаси ташкил этилади.

Билетлар «ПАХТАКОР» Марказий стадиони кассаларида сотилмоқда.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кассалар дам олиш кунисиз соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

Справкалар олиш учун телефон 41-30-23.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ» «БАҲОР» концерт залида **11 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.00 да Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган «ЛОЛА»** РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ РАҚС АНСАМБЛИ

КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — СССР халқ артисти, СССР ва Рудакий номидаги давлат мукофотларининг лауреати ҒАФФОР ВАЛЛОМАТЗОДА.

Касса соат 14 дан очиқ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/IX да **Корсар.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/IX да **Ўғрини қароқчи урди,** 12/IX да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/IX да **Узилган торлар,** 12/IX да **Мангулик.**

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

СССР Биринчилиги учун

ХОККЕЙ

15 — 16 сентябрда «БИНОКОР» (Тошкент) — «ТОРПЕДО» (Тольятти). **19 — 20 сентябрда** «БИНОКОР» (Тошкент) — «ДИЗЕЛИСТ» (Пенза). **15, 16, 19 сентябрда матчлар соат 18.30 да, 20 сентябрда 17.00 да бошланади.**

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77, администратор: 46-03-12, 46-70-31 касса.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети ҳузуридаги Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва ишлаб чиқаришни бошқариш Республика маркази коллективи пахта ишлаб чиқаришида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўлими бош мутахассиси Т. Муҳамедовга отаси

Сайдалибек МУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти коллективи илмий ходим З. Исомиддиновга турмуш ўртоғи

Маъмурахон ИСОМИДДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент халқ хўжалиги институти коллективи илмий коммунизм кафедрасининг катта ўқитувчиси М. М. Аваловга укаси

Тоҳир АВАЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг

11 СЕНТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 10.00 — «Сатурн»нинг тугатилиши». Бадиий фильм. 11.35 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.35 — «Нега ва нима учун?». 13.05 — Ҳужжатли фильмлар. 13.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — «Ерда, самода ва денгизда». 16.55 — «Бугун қишлоқ клубида». 17.25 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 17.55 — Ҳужжатли фильм. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. «Шахтёр» — «Динамо» (Киев). 23.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 10.05 — Испан тили. 11.05 — Тарих. 11.35 — Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.40 — «Инсон. Ер. Коинот». 14.25 — «Истеъфодаги полковник». Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Илмий-оммабоп фильм. 21.05 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Сантьягода ёмғир ёғяпти». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ижод ва изланиш». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Ҳамза — инқилоб куйчиси. 17.10 — Илмий-оммабоп фильм. 17.30 — ЎзССР тарихи. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Инсон болаликдан бошланади». 18.45 — «Анъаналар, урф-одатлар, маросимлар». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ёзувчи ва замон». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбек классик қўшиқлари. 21.30 — «Время». 22.00 — «Ягона сиёсий кун». 22.30 — «Нафосат».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 19.30 — «Гўзаллик оламига саёҳат». 20.15 — Реклама. 20.25 — Классик куй саҳифалари. 21.00 — «Тошкент комсомолининг ишлари». 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Дутор тароналари. 9.40 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида. 12.10 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.15 — «Ишчинома». 13.00 — «Малши». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Мактаб, комсомол ва сен». 16.00 — «Республиканинг меҳнат суръати». 16.30 — «Музикали салом». 18.15 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари. 18.30 — Қувноқ қўшиқлар. 18.40 — «Аланга». 19.25 — «Юность Узбекистана». 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — «Қармоқ». 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Ўзбек авторларининг лирик қўшиқлари ва куйлари. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.